БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 203 (18.081). • 3 сентябрь 1981 йил, пайшанба • Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

САМИМИЙ ҚУТЛОВ

МОСКВАДАГИ УЧИНЧИ ХАЛҚАРО КИТОБ КЎРГАЗМА—ЯРМАРКАСИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИ ВА МЕҲМОНЛАРИГА

Москвадаги учинчи халқаро китоб кўргазма-ярмаркасининг қатнашчиларини ва меҳмонларини самимий табриклайман.

Яхши китоб — кишилар ўртасида маънавий алоқанинг қудратли воситаси бўлиб, у социал тараққиётга, халқлар ўртасида ҳамжиҳатликни яхшилашга, планетамизда тинчликни мустаҳкамлашга актив кўмаклашиши мумкин ва лозим.

Китоб нашр этувчи, китоб савдоси ва авторлик ҳуқуқи ташкилотларининг фаолияти ғоят юксак баҳога сазовордир. Бу ташкилотлар ҳозирги мураккаб халқаро шароитда тинч ҳамкорликни кенгайтириш ва мустаҳкамлашга ёрдам бермоқдалар.

Совет Иттифоқида китобни севадилар. Ҳар йили бизнинг мамлакатимизда совет ва чет эл авторларининг асарлари ғоят кўплаб нусхада нашр этилмоқда. Китобхонларимиз бошқа халқлар маданиятининг барча энг яхши ютуқларидан баҳраманд бўлиш учун жуда кенг имкониятларга эга.

Москва кўргазмасининг «Китоб тинчлик ва тараққиёт хизматида» деган анъанавий шиори замонамизнинг энг муҳим талабларига мос бўлиб тушади, ер юзи халқларининг асосий орзу-умидларини ифодалайди. Ана шу шиорга кўпгина ноширлар ва адабиёт тарқатувчилар лаббай деб жавоб қайтариб халқаро кўламда китоб айирбошлашни, энг яхши нашрларни оммалаштиришни кенгайтиришга ўз ҳиссаларини қўшмоқ учун Москвага келдилар.

Маданий ва савдо-сотиқ алоқаларини янада ривожлантириш, халқлар ўртасида ўзаро ишончни чуқурлаштириш борасида сарфлаётган куч-ғайратларингизда катта муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

Л. БРЕЖНЕВ.

ПАХТАКОРЛАР КАТТА СИНОВ ОЛДИДА

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

1981 ЙИЛ ПАХТА ҲОСИЛИНИ ҚИСҚА МУДДАТЛАРДА ТЕРИБ ОЛИШГА ҲОЗИРЛИК КЎРИШ ВА УНИ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ЎТКАЗИШ ЮЗАСИДАН ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети шуни қайд этадики, Тошкент области колхоз ва совхозларининг меҳнаткашлари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига индустриал технологияни, фан ва илғор тажриба ютуқларини кенг жорий этиш туфайли йил сайин муттасил юксак натижаларга эришмоқдалар. Эртапишар пахта ҳосили етиштиришнинг «Тошкент технологияси» республикада ялписига эътироф қилинди.

Область пахтакорлари бу йилги ноқулай об-ҳаво шароитлари натижасида ғўзанинг ривожида рўй берган қолоқликни собитқадам ишлаш билан тугатдилар, пахтадан эрта ва мўл ҳосил тўпладилар. Тайёрлов органлари ва пахтани қайта ишлаш саноати ходимлари янги ҳосилни қабул қилиб олишга, пахта асрашга ва қайта ишлашга моддий-техника базасининг тўла шайлигини таъминладилар. Область механизаторлари жамики пахта териш механизмлари комплексини намунали равишда тахт қилиб, ҳосилни тез ва сира нобуд қилмай териб олишга қаттиқ умид ва ишонч билан 1981 йил «оқ олтин» теримини шай ҳолда кутиб олмоқдалар. Шу мақсадга эришиш учун область партия комитети ишлаб чиққан тадбирларда бу йилги пахта тайёрлаш планини октябрь ойининг ўрталарида бажариб бўлиш, етиштирилган ҳосилнинг камида 85 процентини машиналарда теришни таъминлаш, давлатга 435 минг тонна пахта топшириш кўзда тутилган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Тошкент область партия комитетининг 1981 йилги пахта ҳосилини қисқа муддатларда териб олишга ҳозирлик кўриш ва уни уюшқоқлик билан ўтказишга доир тадбирларини маъқуллади.

Область ва район партия комитетлари Тошкент область партия комитетининг тадбирларини кенг миқёсда муҳокама қилишлари ҳамда бу йилги пахта ҳосилини териб олиш ва тайёрлашни ўтказиш юзасидан комплекс планларни ишлаб чиқишлари лозим. Бу планларда тошкентликлар намунаси асосида ғўза дефолиациясини ўз вақтида ва сифатли ўтказишни, шу тариқа пахта териш машиналарининг ишлаши учун имконият яратиб беришни, етиштирилган жами ҳосилни тез ва сира нобуд қилмай териб олишни кўзда тутиш зарур.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш моддий-техника таъминоти давлат комитетига пахта териш ва кўрак узиш машиналари, трактор прицеплари, пахта ортиш механизмлари ва эҳтиёт қисмлари билан таъминлашда Тошкент область хўжаликларига ёрдам бериш топширилди.

Партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларига қишлоқда терим кампаниясини ўтказиш ва ҳар бир бригада, колхоз, совхоз ва район ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили учун қабул қилган социалистик мажбуриятларини сўзсиз бажариш учун бошланган социалистик мусобақани авж олдириш юзасидан ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш, маънавий ва моддий рағбатлантириш тадбирларидан кенг фойдаланиш тавсия қилинди.

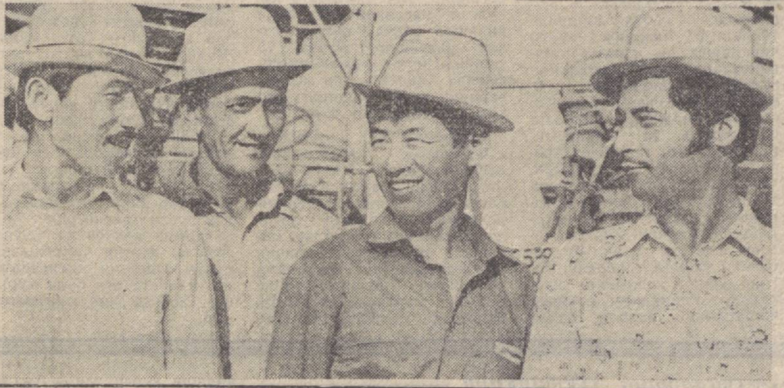

Сирдарё районидаги «Сирдарё» совхози 6-бўлими азаматлари 550 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 35 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилишган. Пахтазорларда мажбуриятни бемалол қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштирилмоқда. Ҳосилнинг 90 проценти агрегатлар ёрдамида терилади. Механизаторлар пахта йиғим-теримига пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. Суратда: механик-ҳайдовчилардан Б. Дегархонов, И. Эрхонов, Э. Мусаев, С. Мирзақулов ўртоқлар мавсумга шайланиб туришибди.

А. Тўраев фотоси.

1981 ЙИЛГИ ПАХТА ҲОСИЛИНИ ҚИСҚА МУДДАТЛАРДА ТЕРИБ ОЛИШГА ҲОЗИРЛИК КЎРИШ ВА УНИ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ЎТКАЗИШ ЮЗАСИДАН ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ

ТАДБИРЛАРИ

Тошкент областининг қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари партия XXVI съезди қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларидан келиб чиқадиган вазифаларни бажара бориб, қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини янада ривожлантиришни таъминлаб, пахта, дон, мева, сабзавот, картошка, гўшт, сут, тухум, бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариш соҳасида зўр ғайрат билан ишламоқдалар.

Об-ҳаво шароитлари ноқулай келишига, самарали ҳарорат етишмаслигига қарамай, деҳқонларнинг фидокорона меҳнати, экинлар меҳр билан парвариш қилинганлиги туфайли область хўжаликларида эрта ва мўл пахта ҳосили етиштирилди. Ҳамма жойда ҳосилни териб олишга ҳозирлик кўрилмоқда.

Область партия комитети жами ҳосилни сира нобуд қилмай териб олиб, давлатга камида 435 минг тонна пахта сотилишини таъминлашга интилиб, 1981 йилги пахта ҳосилини қисқа муддатларда териб олишга тайёргарлик кўриш ва уни уюшқоқлик билан ўтказиш тадбирларини ишлаб чиқди. Йиллик планни сентябрда, социалистик мажбуриятларни эса 15 октябргача бажаришга қарор қилган Бўка ва Коммунистик районлари пахтакорларининг ташаббуси маъқулланди.

Область партия комитетининг тадбирларида етиштирилган жами ҳосилни қисқа муддатларда териб олиш, унинг камида 85 процентини машиналарда териш кўзда тутилган.

Область хўжаликлари ғўзани дефолиация қилишга киришдилар. 725 та «ОВХ» чанглатгичи ишга шай қилиб қўйилди, шу агрегатларни икки сменада ишлатишни ташкил этишни таъминлайдиган тажрибали механизаторлар тайёрланди, қишлоқ хўжалик авиацияси самолётларининг серунум ишлаши учун аэродромлар ва самолёт қўнадиган жойлар тўлатўкис шай ҳолатга келтирилди.

Ҳосилни машина билан териш тақдирини дефолиациянинг сифати ҳал қилиши назарда тутилиб, область хўжаликларида дефолиацияни ҳамма жойда 7—8 кун ичида юқори сифатли қилиб ўтказиш ва 10—11 сентябргача тугаллаш белгиланди.

Ўрта Чирчиқ, Чиноз ва областдаги бошқа районлар илғор хўжаликларининг кейинги йиллардаги иш тажрибаси ғўзага ердан туриб дори сепиш усулининг афзалликларини яққол кўрсатди, бу усулда ғўза баргини тўктиришнинг юксак самарадорлигига эришилади, дорилаш сони ва дефолиантлар сарфи қисқартирилади, машинада терилган пахтанинг ифлосланиши анча камаяди, давлатга топшириладиган пахтанинг сифати яхшиланади. Областдаги ҳамма пахтазорларнинг камида 60 проценти, Ўрта Чирчиқ, Чиноз ва Янгийўл районларининг хўжаликларида эса жами экинзорлар ердан туриб дори сепиш аппаратлари ёрдамида дориланади. Одамларнинг сиҳат-саломатлиги ва атроф-муҳит учун зарарсиз УДМ типидаги дефолиантлардан кенг фойдаланилади.

Машинада пахта териш бошлангунча қолган вақтда ўқариқларни ва муваққат ариқларни кўмиб юбориш, машиналар айланадиган жойларни пухталаб текислаш, бунда карталарнинг марзалари, чеккалари ва бурчакларидан, муваққат йўллардан имкони борича кўпроқ фойдаланиш кўзда тутилган, бу ишлар учун 442 та бульдозер, 307 та ер текислаш машинаси, 303 та грейдер ажратилади.

Жами пахта териш техникаси мавсумни муваффақиятли ўтказиш учун тўла шай ҳолга келтирилди. Ҳамма пахта териш машиналари тахт қилиб қўйилди. Мусобақадош хўжаликлар ва районлар техниканинг шайлигини ўзаро текширишдан ўтказдилар.

Пахта теримида 2862 та пахта териш, 637 та кўрак териш машинаси, тўкилган пахтани териб оладиган 319 та механизм, 891 та кўсак чувиш машинаси, пахтани қоп-қанорсиз ташийдиган 9590 та трактор прицепи, 500 та юк ортиш машинаси, зарур миқдордаги транспорт тракторлари, 270 та кўчма устахона, 345 та ёнилғи қуйиш машинаси ишлатилади. Мана шу машина-механизмларнинг ҳаммаси 300 та терим-транспорт отрядига жамланган.

Область хўжаликларида ва районларида пахта териш машиналарини ҳайдовчи механикларнинг профессионал маҳорат конкурслари ва механизаторларнинг слётлари тугалланди.

Пахта теримида техникадан икки сменада фойдаланиш кўзда тутилмоқда. Хўжаликлардаги мавжуд пахта териш машиналарининг механик ҳайдовчиларидан ташқари қишлоқ ҳунар-техника билим юртларини ва курсларини битириб чиққан 1490 нафар механизатор қатнашади. Пахта териш техникасини серунум ва узлуксиз ишлатишни ташкил қилиш, унга техника қарови тадбирларини оператив ўтказиш учун область хўжаликларида мингга яқин созловчи усталар, слесарлар ва ёнилғи қуювчи шоферлар ишлаб турадилар. Область шаҳарлари ва район марказларидаги оталиқ саноат корхоналари ва ташкилотлари бу ишга жалб этилади.

Ҳосил теримининг юксак суръатларини таъминлаш ва терим мавсумини қисқа муддатларда нобудгарчиликка йўл қўймай тугаллаш мақсадида пахта териш машиналарини ҳамма жойда ғўзадаги чаноқларнинг камида 60 проценти очилганидан кейин ишга солиш белгиланди. Ҳосил терими поток усулида, пахта териш машиналарини икки марта ўтказиш, сўнгра қолган ҳосилни механизмлар ва кўрак териш машиналари ёрдамида йиғиб олиш йўли билан: дала-бункер-прицеп-тайёрлов пункти технология занжири тарзида амалга оширилади.

Тадбирларда пахтани қабул қилиш, асраш ва қайта ишлаш технологиясини анча яхшилаб, шу тариқа кўп миқдорда тола чиқишига эришиш кўзда тутилган. Шу мақсадда пахта заводлари ва тайёрлов пунктларининг моддий-техникавий базасини тайёрлаш «яхши» ва «аъло» баҳолар билан ўз вақтида тугалланди, инженер-техник ходимлар, лаборантлар, қабул қилувчилар ва бошқа ходимлар қайта тайёрланиб, аттестациядан ўтказилди. Хўжаликлардаги барча сушилкаларнинг ҳамда пахта заводлари ва тайёрлов пунктларидаги қуритиш-тозалаш цехларининг уч сменада узлуксиз ишлаши таъминланади. 1980 йилда бўлганидек, область колхоз ва совхозларининг ҳамма бригадалари яхши натижа берган бригада усулида пахта топширишни мўлжалламоқдалар.

Пахта териш кампанияси давридаги ҳамма ташкилотчилик ва сиёсий-тарбиявий иш бевосита дала шийпонига кўчирилади. Терим отрядларига раҳбарлик қилиш малакали ва тажрибали мутахассисларга топширилди. Барча терим-транспорт отрядларида ташкил этиладиган муваққат партия, касаба союз, комсомол группалари пахта тайёрлаш даврида терим отрядларининг барча бўғинлари пухта ҳамжиҳат бўлиб ишлашини таъминлашлари, пахта тайёрлашнинг энг юксак суръатларига эришиш учун таъсирчан социалистик мусобақани ташкил этишлари лозим.

Областнинг барча район ва хўжаликларида 1981 йилги пахта ҳосилини териб олиш юзасидан оператив штаблар тузилган, уларга партия комитетларининг, совет, хўжалик органларининг вакиллари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳамда мутахассислари киритилган.

Механизаторлар, бригадалар, терим комплекслари, хўжаликлар ва районлар ўртасида пахта териш машиналаридан серунум фойдаланиш, пахта теримини ўтказиш ва уни давлатга топширишда юксак суръатларга эришиш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёздириш тадбирлари кўзда тутилган.

Илғор механизаторлар, бригадалар, колхозлар, совхозлар, районларни рағбатлантириш мақсадида ишлаб чиқилган социалистик мусобақа шартларида уларни маънавий ва моддий рағбатлантиришнинг конкрет тадбирлари белгиланган, область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети, область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари таъсис этилган. Хўжаликлардаги социалистик мусобақа натижалари ҳар куни, район билан областларда эса ҳар беш кунда якунланиб туради. Пахта териш машиналарини ҳайдовчи механикларнинг социалистик мажбуриятлари қандай бажарилаётганлиги район газеталарининг саҳифаларида эълон қилиб борилади. Ҳар беш кунликнинг якунлари юзасидан илғор механик-ҳайдовчиларнинг ютуқлари область газеталарида босиб чиқарилади, телевидение ва радио орқали эшиттирилади.

Пахта ҳосилини теришда қатнашувчи механизаторлар, колхозчилар, совхозларнинг ишчилари учун умумий овқатланишни, медицина, савдо ва маданий-маиший хизмат кўрсатишни ташкил этишга алоҳида эътибор берилди.

Тошкент областининг партия ташкилотлари, совет, қишлоқ хўжалик органлари, барча меҳнаткашлари машина-тракторлардан самарали фойдаланиш, пахта заводлари ва тайёрлов пунктларининг ишини пухта ва бир меъёрда ташкил этиш асосида ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилини янги ютуқлар билан нишонлашга, йиллик пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари, октябрнинг биринчи ярмида бажаришни таъминлашга, социалистик мажбуриятларни қисқа муддатларда адо этишга аҳму қарор қилганлар.

КАСАБА СОЮЗ МАРКАЗЛАРИ СЕКРЕТАРЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

2 сентябрь куни Тошкентда Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Монголия, Польша, Румыния, Чехословакия ва Совет Иттифоқи касаба союз марказлари секретарларининг халқаро кенгаши ўз ишини бошлади. Касаба союзларнинг хотин-қизлар меҳнатини муҳофаза қилиш борасидаги иш тажрибасини алмашиш кенгаш программасига киритилган. ВЦСПС секретари А. П. Бирюкова, Узсовпроф раиси Н. М. Маҳмудова кенгаш қатнашчиларини табрикладилар.

Социалистик мамлакатлар касаба союз марказлари делегациялари Ўзбекистон саноат ва қишлоқ хўжалиги корхоналари хотин-қиз меҳнаткашларининг меҳнат ва дам олиш шароитлари билан танишиб чиқадилар.

(ЎзТАГ).

ШОНЛИ САНА ШАРАФИГА

Ўзбекистон меҳнаткашлари Вьетнам халқининг миллий байрами — республика эълон қилинган кунни тантанали равишда нишонладилар. 2 сентябрь куни Тошкентда шаҳар жамоатчилиги намояндаларининг ана шу шонли санага бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда республика пойтахтидаги ўқув юртларида таълим олаётган вьетнамлик йигит ва қизлар ҳам иштирок этдилар.

Йиғилиш қатнашчилари Ханойдаги Вьетнам — Совет дўстлиги жамияти номига мактуб йўлладилар. Бу мактубда ўз ватанининг порлоқ келажаги учун курашда қаҳрамон Вьетнам халқига янгидан-янги муваффақиятлар тилаб билдирилган истаклар изҳор этилган.

(ЎзТАГ).

БАНГЛАДЕШДАН КЕЛГАН МЕҲМОНЛАР

Бангладеш Халқ миллий партияси делегацияси Ўзбекистонга келди.

Меҳмонлар Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар, В. И. Ленин Марказий музейи филиалида бўлдилар. Делегация 2 сентябрь куни Тошкент шаҳар партия комитетида қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

КИТОБ ТИНЧЛИККА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

МОСКВАДА УЧИНЧИ ХАЛҚАРО КИТОБ КЎРГАЗМА — ЯРМАРКАСИ ОЧИЛДИ

Шу кунларда Москва китобларнинг жаҳон пойтахтига айланди. Москва Европа, Осиё, Африка, Америкадаги 80 дан кўпроқ мамлакатдан ва Австралиядан III Халқаро китоб кўргазма-ярмаркасида қатнашмоқ учун келган вакилларни меҳмондўстлик билан кутиб олди. Уларни Москва анжуманининг «Китоб тинчлик ва тараққиёт хизматида» деган олижаноб шиори бирлаштирди. Бу шиор халқларнинг дўстликни, ҳамжиҳатликни ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга бўлган муддаосини акс эттиради.

Кўргазма 2 сентябрь куни СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари виставкасида тантанали вазиятда очилди. Бу ердаги иккита энг йирик павильонда икки мингдан кўпроқ фирма ва ташкилот ўз маҳсулотини намойиш қилмоқда.

Кўргазмани тантанали очиш маросимида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Маданият министри П. Н. Демичев, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. В. Зимянин, КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлимининг мудири Е. М. Тяжельников, бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, кўпгина мамлакатлардаги энг йирик китоб нашр этувчи ташкилотлар ва фирмаларнинг намояндалари, маданият ва фан арбоблари ҳозир бўлдилар.

Ҳозир бўлганлар ўртоқ Л. И. Брежневнинг Москвадаги Халқаро китоб кўргазма-ярмаркаси қатнашчилари ва меҳмонларига йўллаган табрикномасини давомли қарсаклар билан кутиб олдилар. Кўргазма ташкилот комитетининг раиси, СССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетининг раиси Б. И. Стукалин табрикномани ўқиб эшиттирди.

У самимий қутлов ва эзгу истаклар билдирганлиги учун, одамларнинг ўзаро маънавий алоқаси қудратли воситаси ҳисобланган китоб ролига, ноширлар ва адабиёт тарқатувчиларнинг халқларнинг тинч ҳамкорлиги йўлидаги фаолиятига юксак баҳо берганлиги учун кўргазма-ярмарка қатнашчилари ва меҳмонлари номидан Леонид Ильич Брежневга самимий, чуқур миннатдорчилик изҳор этди.

Нотиқ ярмарканинг иши халқаро маданий ҳамкорликни тенглик, ҳар бир давлатнинг миллий анъаналари ва суверен ҳуқуқларини ўзаро ҳурмат қилиш асосида кенгайтиришга самарали таъсир ўтказади, деб ишонч билдирди. Халқаро вазият кескин равишда мушкуллашган ҳозирги вақтда ноширлар ва адабиёт тарқатувчилар зиммасига алоҳида масъулият юкланади, чунки матбуот сўзи одамларга ҳозирги ва келгусидаги авлодлар олдидаги уларнинг бурчини тинмай эслатиб уруш хавфига қарши курашда таъсирчан қурол бўлиб хизмат қилиши лозим.

Б. И. Стукалин ўз нутқининг охирида ярмарка ташкилотчилари яхши ва ишчанлик муҳитини, учрашув ва музокаралар ўтказиш учун қулай шароитни яратиш учун бутун куч-ғайратини сарфлайди, деб ярмарка қатнашчилари ва меҳмонларини ишонтирди.

ЮНЕСКО бош директорининг ўринбосари А. Делеон кўргазма-ярмарка қатнашчиларига муваффақият тилади. У Москва китоб анжумани халқлар ўртасидаги ҳамкорликка муносиб ҳисса қўшади, тинчлик, инсонпарварлик ва тараққиёт идеаллари тантана қилишига кўмаклашади, деб ишонч билдирди.

Москвадаги III китоб кўргазма-ярмаркаси очиқ деб эълон қилинади. Кўргазма эмблемаси очилган китоб фонида Кремль минораси тасвирланган оқ мовий байроқ кўтарилади.

Сўнгра 25 минг квадрат метр майдонни эгаллаб турган жуда катта территорияда жойлашган экспозицияни кўздан кечиришга киришилади. Кўргазма стендларида ҳозирги замон маънавий маданияти бойликларини яққол намойиш қилувчи 160 минг китоб бор.

15 минг нашрни ўз ичига олган совет экспозицияси кенг ва хилма-хилдир. Унда КПСС XXVI съездининг ҳужжатлари ва материаллари, Коммунистик партия билан Совет давлатининг изчил тинчликсевар сиёсатини акс эттирувчи китоблар алоҳида ўрин эгаллаган. Марксизм - ленинизм классикларининг асарлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг, КПСС ва Совет давлати бошқа раҳбарларининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати раҳбарларининг асарлари экспозицияга кўплаб қўйилган.

Бу ерда фан ва техникага оид нашрлар, бадиий адабиёт, болалар адабиёти ва спорт адабиёти, санъатга доир альбомлар, журналлар ва плакатлар ҳам намойиш қилинмоқда.

Яхши анъанага кўра, кўргазмада социалистик мамлакатларнинг фирмалари ва ташкилотлари кенг қатнашмоқда. Бу мамлакатларнинг экспозициясида экономика, фан ва маданиятни ривожлантиришда шу мамлакатларнинг халқлари эришган ютуқларнинг кенг манзараси акс эттирилган. Капиталистик дунё экспанентлари орасида АҚШ, ГДР, Франция, Италия, Япония ва бир қанча бошқа давлатларнинг йирик китоб нашр этиш фирмалари бор. Стендларда ривожланаётган мамлакатлар нашрлари бор. Булар орсида кўргазмада биринчи марта қатнашаётган мамлакатлар хам кам эмас. Кувайт, Иордания, Никарагуа, Тунис, Эрон, Коста-Рика, Нигер, Судан, Лесото фирмалари Москва ярмаркасида биринчи марта қатнашмоқдалар. 12 та халқаро ташкилот, шу жумладан БМТ, ЮНЕСКО, Халқаро меҳнат ташкилоти, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши, Жаҳон Тинчлик кенгаши, Табиатни ва табиий ресурсларни қўриқлаш халқаро иттифоқи ва бошқа ташкилотлар ҳам кўргазмада ўз экспозицияларини намойиш қилмоқда.

Кўпгина мутахассислар ярмарка доирасида ўтказилаётган «китоб ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш» деб аталган махсус халқаро кўргазмага ўз экспонатларини тақдим этишган. Бутун инсониятни тўлқинлантираётган бу мавзу «амалий учрашувлар» клубида ўтказиладиган махсус мунозарада ҳам муҳокама қилинади.

Е. ХОРЕВА,
И. ВЕКСЛЕР,
ТАСС мухбирлари.

ҚАШҚАДАРЁ ҒАЛЛАКОРЛАРИНИНГ КАТТА ҒАЛАБАСИ

Қашқадарё областининг ғаллакорлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарроларини амалга ошира бориб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг қишлоқ хўжалиги масалаларига оид йўл-йўриқларини бажара бориб меҳнатда катта ғалабага эришдилар.

Область колхоз ва совхозлари социалистик мусобақани кенг авж олдириб, ипатоволиклар методидан фойдаланиб, донли экинлар ўрим-йиғимини қисқа муддатларда тугалладилар ва давлатга дон сотиш юзасидан белгиланган қўшимча топшириқни муддатидан илгари бажардилар.

Ватан омборларига биринчи марта 200 минг тонна дон топширилди. Йиллик план 170 процент бажарилди. Пландан ташқари 80 минг тонна бошоқли экинлар ва маккажўхори дони сотилди. Область хўжаликлари уруғлик фондларини ғамладилар ва ўзларини ем билан таъминладилар.

Топшириқнинг бажарилишига областнинг ҳамма районлари ва хўжаликлари муносиб ҳисса қўшдилар. Ғалла тайёрлаш ҳажмини 1,5—2 баравар ошириб бажарган Чироқчи, Қамаши, Деҳқонобод районларининг хўжаликлари айниқса юксак кўрсаткичларга эришдилар. Ғузор, Яккабоғ, Косон ва областдаги бошқа районлар планларини анча ошириб адо этдилар.

Область маккажўхорикорлари катта ғалабани қўлга киритдилар. Улар социалистик мусобақани авж олдириб, 21 минг гектар майдондаги маккажўхори ўрим-йиғимини қисқа муддатларда тугалладилар ва ҳар гектар ердан 75 центнердан «каҳрабо дон» йиғиштириб олдилар.

Қамаши районидаги «Гулистон» совхозидан З. Пардаева, Ульянов районидаги «Ғалаба» совхозидан Ж. Эшонқулов, Шаҳрисабз районидаги Энгельс номли колхоздан С. Азимов ва Ж. Туропов, «Правда» колхозидан Т. Бўриев, Яккабоғ районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозидан Т. Муҳаммадиев бошлиқ илғор бригадалар ва кўпгина бошқа бригадалар ҳар гектар ердан 100—120 центнердан маккажўхори дони олдилар.

Бу муваффақиятга КПСС аграр сиёсатининг оғишмай амалга оширилганлиги, партия, совет, қишлоқ хўжалик ва тайёрлов органларининг, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг катта ташкилотчилик ва сиёсий иш олиб борганликлари, колхозчилар ва совхоз ишчиларининг, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларининг юксак меҳнат активлиги натижасида эришилди.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бошқа тармоқларини ривожлантиришда ҳам яхши натижаларга эришилди. Область давлатга қоракўл тери, пилла, хўл мева ва картошка сотиш йиллик планларини муддатидан илгари бажарди. Гўшт, сут, жун, тухум, сабзавот, полиз маҳсулотлари ва узум тайёрлаш илдам олиб борилмоқда.

Далаларда мўл пахта ҳосили пишиб етилмоқда. Пахтакорлар йиғим-теримга намунали тайёрланмоқдалар, ғўзаларни дефолиация қилишга киришдилар ва давлатга 650 минг тонна Қашқадарё пахтасини топширишга қатъий аҳд қилганлар.

Ғаллакорлар келгуси йил ҳосили тўғрисида ғамхўрлик қилиб, ер ҳайдашни кенг кўламда олиб бормоқдалар ва кузги дон экишга киришдилар. Чорвадорлар чорва қишловини намунали ўтказишга тайёргарлик кўрмоқдалар.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: СЪЕЗД РУҲИ ВА ИШ УСЛУБИ

ЖАНГОВАРЛИК — ИШЧАНЛИК МЕЗОНИ

Кундалик ҳаёт, практика шуни кўрсатяптики, у ёки бу хўжалик, ташкилотдаги қўлга киритилган муваффақият ҳамда содир бўлаётган камчиликлар бошланғич партия ташкилотларида ташкилий, оммавий-сиёсий ишлар қандай даражада йўлга қўйилганлигига бевосита боғлиқдир. Бошланғич партия ташкилотлари жанговар иш олиб бориб, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаётган, коммунистлар авангардлиги таъминланган, улар партия топшириқларини оғишмай бажариб, коллектив ишига катта ҳисса қўшаётган «Октябрь 40 йиллиги», «Ленинизм» колхозлари, «Кўкорол» совхози сингари хўжаликлар ва корхоналарда иш яхши кетмоқда.

Бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлигини КПСС XXVI съезди талаблари асосида ошириш — ҳозирги куннинг энг муҳим вазифаси бўлиб қолмоқда. Съезд материалларида бошланғич партия ташкилотларининг кундалик фаолиятига тааллуқли, улар жанговарлигини оширишда қўл келадиган йўл-йўриқлар берилди. Район партия комитети съезд қарорлари асосида бошланғич партия ташкилотларига раҳбарликни тобора такомиллаштирмоқда. Саноат, қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга ва маданий қурилишга раҳбарликни такомиллаштиришда уларга таянмоқда. Бошланғич партия ташкилотлари фаолиятидаги муваффақиятларни оммалаштириш, эътибордан четда қолаётган тармоқдаги ишларни жонлантириш учун бюро мажлисларида, пленумларда уларнинг ишлаб чиқариш ва жамоат ҳаётида тутган ролини янада ошириш билан боғлиқ масалалар мунтазам равишда эшитиб борилмоқда. Кейинги икки йилу уч ойда бюро Жамбул номли, «Октябрь 40 йиллиги» колхозлари, пахта тозалаш заводи каби 38 та партия ташкилотининг ҳисоботини эшитди.

Ҳисобот эшитилиш жараёнида партия ташкилотларининг хўжаликлар ва корхона экономикасига раҳбарлик қилиши, юқори партия органлари ва ўз қарорларининг ижросини контрол қилиши ва бошқа масалалар батафсил таҳлил қилинди. Партия ташкилотларининг секретарлари меҳнат унумдорлигининг қандай ошаётганлиги, КПСС аъзолигига ва партия аъзолигига кандидатликка қабул қилишда тўпланган тажриба, ишлаб чиқаришга ва жамоат ташкилотларига раҳбарлик, партиявий-ташкилий ва оммавий-сиёсий ишлар ҳақида гапириб бердилар. Кадрларни танлаш ва жойлаштириш, жамоат ташкилотларига партиявий раҳбарлик, меҳнаткашларни тарбиялашда коммунистларнинг иштирокини янада активлаштириш масалаларига катта аҳамият берилди. У ёки бу масалани бюрога тайёрлаш чоғида райком ходимлари жойларда ташкилий-партиявий ишларнинг аҳволи билан пухта танишиб, партия ташкилотининг секретарларига, активларга ёрдам бермоқдалар, партиявий ишнинг самарадорлигини оширишга ҳисса қўшмоқдалар. Эндиликда райком инструкторлари бошланғич ташкилотларда кўпроқ бўлишга ҳаракат қилмоқдалар.

Бошланғич партия ташкилотининг жанговарлиги ва улар олиб бораётган ишларнинг савиясини партия йиғилишлари ойна сифатида барчага кўрсатиб туради. Йиғилишлар муттасил ўтказилмаган, хўжалик, корхона ҳаётининг турли томонлари ишчан муҳокама қилинмаган жойда партия ташкилоти фаолиятининг таъсирчан бўлиши ҳақида ўйлаш ҳам нотўғридир. Кун тартибига қўйилган масалани муҳокама қилишда барча коммунистлар қатнашиб, ўзини ўз ташкилотининг хўжайини сифатида ҳис қилиши жанговарликни оширишнинг муҳим шартларидан биридир.

«Партия XIX съезди», «Ленинизм» колхозлари, «Бўка» совхози, Уйғур номли, Ойбек номли мактаб бошланғич партия ташкилотларида ўтаётган йиғилишларда коммунистлар масалага комплекс ёндашиб, уни атрофлича муҳокама қиладилар, тўпланган тажрибани умумлаштирадилар. Натижада бошланғич партия ташкилотларининг коллектив ҳаётида тутган роли тобора ўсмоқда. Кун тартибига қўйилган масалалар актуал бўлиб, ишлаб чиқаришни ташкил қилишга, маданий-маиший ишларни йўлга қўйишга кўпроқ таъсир этмоқда.

Лекин 1- ва 4-механизациялашган кўчма колонналар, газлаштириш идораси бошланғич партия ташкилотлари партия йиғилишига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишдаги камчиликларга барҳам бера олмаяптилар. Фрунзе номли, «Ленинобод» колхозлари, К. Маркс номли мактаб бошланғич партия ташкилотлари эса йиғилиш кун тартибига қўйилаётган масалаларни танлашга юзаки муносабатда бўлишаётир. Оқибатда коммунистлар активлиги сезилмайди. Жамбул номли колхоз автотранспорт корхонаси партия ташкилотларида йиғилишларни ўтказишга зарур тайёргарлик кўрилмайди.

Жамбул номли колхоз партия ташкилоти уч йиллик йиғилишларининг таҳлили шуни кўрсатдики, бу ерда ҳар йили эски планлардан нусха олинаверади. Ҳамза номли колхоз ва «Бўка» совхози партия комитетлари пухта тузилган перспектив иш планига эга бўла туриб, шу асосда иш юритмаганлар.

Бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлигини оширишда маъмурият фаолиятини контрол қилиш комиссияларининг иши ҳам етакчи роль ўйнайди. Доимий ва муваққат комиссиялар камчиликларни очиб ташлаб, уларни бартараф этишга ёрдам берса, топширилган иш учун ҳар бир коммунистнинг масъулиятини ошириб, план ва социалистик мажбуриятни бажаришга ҳисса қўшса, сўзсиз бошланғич партия ташкилоти фаолиятининг самарадорлигини оширишга муҳим ҳисса қўшилган бўлади.

Шу ўринда «Ленинобод» колхози бошланғич партия ташкилотининг фаолияти диққатга сазовордир. Бу партия ташкилотида қишлоқ хўжалик машиналаридан, ер, ем-хашакдан рационал фойдаланиш ва чорва молларининг маҳсулдорлигини оширишни назорат қилиш, минерал ўғитлардан самарали фойдаланишни контрол қилиш сингари комиссиялар тузилган. Ҳар бир комиссия составида беш коммунист фаолият кўрсатади. Шуни айтиб ўтиш кераки, бу комиссиялар қандайдир раҳбар орган эмас. Аксинча, бошланғич партия ташкилоти, партия комитети қўллайдиган контрол қилиш формаларининг биридир. Маъмурият фаолиятини назорат қилиш комиссияси аниқлаб, тайёрлаган масалалар асосида партком мажлисида ва бошланғич партия ташкилотининг йиғилишида хўжалик раҳбарлари ва бошқа коммунистларни ишга тўла сафарбар этувчи тадбирлар ишлаб чиқилади.

Ҳар бир бошланғич партия ташкилоти учун меҳнаткашлар коллективида ўзаро юксак талабчанлик ва ёрдам кўрсатиш шароитини таъминлаш, раҳбарларни ҳам, оддий ишчиларни ҳам топширилган иш учун юксак масъулият сезиш, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш ниҳоятда муҳимдир. «Хўжалик раҳбарлиги комиссия аниқлаган камчиликларни ўз вақтида бартараф қилмаган ҳолларда, — дейилади комиссиялар тўғрисидаги Низомда, — партия комитети (партия бюроси) ёки партия йиғилиши партия ташкилотига берилган хўжалик фаолиятини контрол қилиш ҳуқуқини амалга ошириб, бу масалани ўз мажлиси ёки йиғилишида муҳокама қилади ва хўжалик раҳбарлигига нисбатан партиявий таъсир чораларини кўради. Кўрсатилган чоралар камлик қилган тақдирда, партия ташкилоти ёрдам беришни сўраб, район, шаҳар, область ва республика партия ҳамда совет органларига мурожаат қилади. Кўрсатилган раҳбар органлар бошланғич партия ташкилотининг сигнали юзасидан етарли чора кўрмасалар, партия ташкилоти бу тўғрида КПСС Марказий Комитети ёки СССР Министрлар Советига хабар бериши мумкин».

Жанговарлик асосан бошланғич партия ташкилоти секретарларининг фаолиятига боғлиқдир. «Ленинобод» колхози партия комитетининг секретари Р. Саидовнинг таъбирича, коммунистлар жанговар бўлса, дастлаб улар етакчининг ким бўлиши ҳақида кўп фикрлайдилар. Ғоявий чиниққан, ленинча услубда иш юритиб, меҳнаткашлар қалбига йўл топа оладиган сафдошларининг номзодини секретарликка кўрсатадилар. Ўзлари кўрсатган номзод сайланмай қолишига бефарқ қарамайдилар. Номзоднинг ижобий фазилатлари ва камчиликлари ҳақида гапириб, коммунистларнинг овоз беришига эришадилар.

Район партия комитети партгруппа ташкилотчиси, цех ва бошланғич партия ташкилотларининг ҳисобот-сайлов йиғилишларида коммунистлар эътиборига партиявий ишда чиниққан ишчи, колхозчи ва зиёлилар номзодини тақдим қилмоқда. КПСС XXVI съездидан сўнг биринчи марта ўтаётган ҳисобот-сайлов йиғилишлари бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлигини оширишда муҳим босқич бўлади.

М. АҲМАДЖОНОВ,
Бўка район партия комитетининг иккинчи секретари.

ОДАМЛАР ВА ХАЛҚЛАРНИ БИР-БИРЛАРИГА ЯҚИНЛАШТИРАЙЛИК

МОСКВАДА ХАЛҚАРО «АЛОҚА-81» КЎРГАЗМАСИ ОЧИЛДИ

Фан-техника революцияси даври алоқа воситаларини ривожлантиришга юксак талаблар қўяди. Алоқа воситалари халқлар ўртасида ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашда тобора катта роль ўйнамоқда. Айни шунинг учун ҳам 2 сентябрь куни Москвада очилган алоқа системалари ва воситалари кўргазмасига «алоқа воситалари жамият ва инсон хизматида» деган сўзлар шиор қилиб олинган.

СССР савдо саноат палатасининг ёрдами билан ташкил этилган виставкадаги кўпчилик миллий бўлимлар кейинги йилларда информация йиғиш, сақлаш уни ишлаб чиқиш ва юбориш техникаси юксак суръатлар билан ривожланаётганлигидан яққол далолат беради.

«Сокольники»даги маросимда СССР савдо-саноат палатаси президиумининг раиси Б. А. Борисов, кўргазма ташкилот комитетининг раиси, алоқа воситалари саноати министри Э. К. Первишин гапирдилар.

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Л. В. Смирнов кўргазмани очди. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Кўп йил самарали ишлаганликлари, ўнинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажарганликлари, жамоат ишида актив қатнашганликлари учун ва пахта тайёрлаш ва уни бирламчи ишлаш Самарқанд саноат бирлашмасига қарашли Каттақўрғон пахта тозалаш заводи ташкил этилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармонларига мувофиқ завод директори ўртоқ Аҳмад Қурбонович **Йўлдошевга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер»**, заводнинг катта линтерчиси ўртоқ Исорилло Турдиевич **Ўриновга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган саноат ходими»** фахрий унвонлари берилди.

Каттақўрғон пахта тозалаш заводи ходимларидан бир группаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

МАЖБУРИЯТЛАРНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

ҚОЛОҚЛИКДАН — ИЛҒОРЛИККА

ТАЖРИБА ВА ТАШАББУС

Бундан атиги бир йил муқаддам Бухоро ёғ-экстракция заводи фақат область корхоналари ичида эмас, балки республикадаги турдош заводлар ўртасида қолоқ ҳисобланарди. Бу ерда маҳсулот ишлаб чиқаришдан тортиб, мавжуд асбоб-ускуналардан фойдаланиш нормалари сурункасига бажарилмай келарди. Сепараторлар ишласа, пресслар ётиб қоларди, пресслар юргизилганда, чигитнинг намини камайтирадиган вентиляторлар ишдан чиқарди.

Корхонада бирор кун ғалвасиз ўтмасди. Гоҳ дирекцияда, гоҳ партия ташкилотида, қолаверса цехларда кунора йиғилиш чақирилар, прогулчилар, меҳнат интизомини бузувчилар, ишга ичиб келувчилар танқид остига олинар, мажлислар сўнгида дабдабали қарорлар қабул қилинарди. Қолоқликка чек қўйиш, белгиланган мажбуриятларни сўзсиз бажариш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқиларди-ю, ҳаммаси қоғозда қолиб кетаверарди. Директор айбни бош инженерга, бош инженер механикка, механиклар мастерларга тўнкашарди. Тағин бутун айб ускуналарнинг носозлигига келиб тақаларди-ю, ҳамма жимиб кетарди. Охири завод бутунлай ўтириб қолди. Ўтган йили корхона қора ёғ ишлаб чиқариш планини зўрға 75, тозаланган оқ ёғ тайёрлашни 74,2 процент бажарди.

Область партия комитети корхонани ишчан, тадбиркор, тажрибали мутахассис кадрлар билан мустаҳкамлашга қарор қилди. Ишлаб чиқаришда тажриба орттирган мутахассис, техника фанлари кандидати Ҳидоят Саломов ушбу корхонага директор этиб тайинланди.

Янги директор биринчи навбатда эътиборни қолоқликка сабабчи камчиликларни қидириб топиш ва уларни коллектив кучига таянган ҳолда тугатишга қаратди. Ўринсиз мажлисбозликларга чек қўйилди. Амалий иш ўрнига баҳона изловчилар, интизомни бузувчилар билан маъмурий тартибда ҳисоб-китоб қилинди. Ишлаб чиқаришнинг муҳим участкаларига меҳнатсевар, жонкуяр, малакали кадрлар қўйилди. Масалан, илгари экстракция цехи бошлиғи бўлган, шу корхонада отаси, онаси обрў-эътибор билан ишлаб, пенсияга чиққан, ўзи ҳам ёшликдан шу даргоҳда меҳнат қилиб, униб-ўсган Нор Фармонов завод бош инженерлигига тайинланди. Шунингдек, тажрибали ишчи Равшан Пўлатов слесарликдан технологликка, аппаратчи Ўзбекистон Компартияси XX съезди делегати Любовь Самарина экстракция цехининг смена мастерлигига, ташаббускор ишчи Ахтам Акрамов цех бошлиқлигига кўтарилди.

Коллектив — катта куч! У фақат завод механизмларини юргизиб қолмасдан, балки уни келгусида янада тараққий эттиришни ҳам таъминлайди. Коллектив кайфияти — ишлаб чиқариш тараққиётининг барометридир. Ҳидоят Саломов ташаббуси билан қуйи звено раҳбарларининг роли оширилди. Чунончи, цехлар, бригадалар, участкалар, сектор ва группалар раҳбарларига тегишли ишчиларни, мутахассисларни танлаш, қабул қилиш, бўшатиш, моддий ва маънавий рағбатлантириш, жазолаш каби барча ҳуқуқлар бериб қўйилди. Фақат бу ишлар марказлаштирилган тартибда, маъмурият билан келишилган ҳолда амалга ошириладиган бўлди.

Коллективчиликнинг бундай янги формаси тез орада ўз мевасини бера бошлади. Масалан, Р. Мирзаев бошлиқ механика цехи коллективи металл кесувчи ва йўнувчи станокларни қайта тиклаш ва юргизиш ташаббуси билан чиқди. Кўп ўтмай В. Меньшов, Ш. Саидов, А. Лазарев, К. Ҳусаинов сингари токарь ва слесарлар Навоий кон-металлургия комбинатининг ремонт-механика заводида бўлишиб, станокларни ремонт қилиш ва ишлатиш сирларини ўрганиб қайтишди. Қисқа муддатда улар тиш чиқарувчи-фрезерлик, йўнувчи, ўювчи, силлиқловчи станокларни ремонтдан чиқаришди ҳамда темирчилик цехини ҳам қайта тиклашди. Натижада завод керакли эҳтиёт қисмлар билан ўзини ўзи бемалол таъминлайдиган бўлди. Ҳатто, улар кўпсонли редукторлар учун шу ернинг ўзида бошланғич валиклар ва шестерняларни ҳам ясай бошлашди.

Бундан ибрат олган Темур Аминов бошлиқ электроцех ишчилари ҳам турли хил электродвигателларни қайта тиклаш-ўраш санъатини эгаллашди. Илгарилари ана шундай двигателлар етишмовчилигидан завод сутқалаб бекор туриб қоларди. Ёки Холбозор Нормўминов бошчилик қилаётган мағиз ажратиш-сепаратор бўлимини олиб кўрайлик. Бўлим коллективи цех капитал ремонтини ўз кучлари билан бажаришга қарор қилишди. Атиги 26 суткада цех тўла реконструкциядан чиқарилди.

— Заводимиз коллективи, — дейди директор Ҳ. Саломов, — фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этмасдан туриб маҳсулот тайёрлашни кўпайтириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини яхшилаш, ходимлар моддий фаровонлигини кўтариш мумкин эмаслигини яхши тушунади. Биз «СредазНИПКИпищепром» лойиҳалаш институти билан ҳамкорликда пневмотранспортёр узелини яратиб, монтаж қилдик. Бу узел бир пайтнинг ўзида чигитни тош, металл парчалари ва чангдан тозалаб, асосий ишлаб чиқариш участкасига етказиб беради. Бу, қурилма завод қувватини бир кеча-кундузда 400 тонна хом ашёни қайта ишлаш даражасига етказиш (бу, илгариги қувватдан бир ярим баравар ошиқ) имконини берди.

Бундан ташқари қудратли «ДКВР-10/13» буғ қозони, янги хил буғлатгич — «Тостер» аппарати монтаждан чиқарилди. Бухоро технология институти олимлари билан ҳамкорликда янги дистилляцион қурилма барпо этилди. Айни пайтда электроцехни реконструкция қилиш мақсадида 1000 киловаттли трансформатор келтириб қўйдик. Рафинация цехи коллективи кучи билан эса, цех қувватини суткасига 75 тонна ёғни тозалайдиган даражага етказиш ишлари тугалланмоқда.

Бундай ишларни амалга оширишда завод партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари катта ёрдам бераётир. Ҳар ўн кунда бригадалар, цехлар, ишчилар ўртасида мусобақа якунлари қараб чиқилиб, илғорлар шарафига байроқ кўтарилмоқда, улар қимматбаҳо буюмлар билан мукофотланмоқда. Завод мажбурият бўйича ярим йилда пландан ташқари 100 тонна қора ёғ, 80 тонна тозаланган оқ ёғ ишлаб чиқариши, 90 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиши керак эди. Амалда эса 471 тонна қора, 465 тонна оқ ёғ ишлаб чиқарилди, планга қўшимча 327 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Бошқа иқтисодий-техника кўрсаткичлар ҳам тобора яхшиланиб боряпти.

Заводга борганимизда уни бир йил аввалги қиёфасига сира ўхшата олмадик. Корхонага кираверишдаги майдон асфальтланган, мармар йўлакли хиёбонлар, гулзорлар яшнаб турибди, фавворадан зилол сув отиляпти.

Директор кабинетида самарали меҳнат ифодаси — иккита кўчма Қизил байроқ турибди.

— Бири область партия комитети ва область ижроия комитетининг, иккинчиси шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи, — тушунтирди директор мамнунлик билан. — Энди йил охиригача ҳеч кимга бермасликка ҳаракат қиляпмиз.

Биз корхона цехларида, бўлимларида бўлдик. Ишчилар, мастерлар билан суҳбатлашдик. Заводнинг тикланаётган обрўсини янада кўтариш барчанинг ягона мақсадига айланган. Мавжуд 350 нафар ишчининг 120 нафари коммунистик меҳнат зарбдори, битта цех ва тўртта бригада коммунистик меҳнат коллективи деган фахрли номга муяссар бўлган.

Заводнинг ўзига хос ташвишлари, проблемалари ҳам йўқ эмас. Ёғни оқлаш жараёнида ажралиб чиқадиган чиқиндини техника тили билан «соопсток» дейишади. Соопсток халқ хўжалигида кам ишлатилаётгани учун у республика, ёғ-экстракция заводларида анча-мунча тўпланиб қоляпти. Соопстокдан олинадиган хом ёғ кислотаси кир совунлар ишлаб чиқариш учун муҳим хом ашё ҳисобланади. Бухоро ёғ-экстракция заводи хом ёғ кислотаси тайёрлаш цехини ўз кучи билан қуришга киришган. Лекин, бунинг учун кислотага чидамли насослар, зангламайдиган пўлат, 50 кубометр сиғимли резервуарлар, 150 миллиметр диаметрли металл қувурлар керак.

Шу беш йилликда хом ашё хўжалигини, канализация системасини, шелуха пневмотранспортини реконструкциядан чиқариш, хом ва тозаланган ёғ кислотаси цехлари қуришни тугаллаш, завод ёрдамчи хўжалиги учун чўлдан ажратилган 200 гектар ерни ўзлаштириш планлаштирилган. Бунинг учун заводга тармоқ министрлиги, «Узжирмаслопром» бирлашмаси ва маҳаллий партия, совет ташкилотлари яқиндан ёрдам бермоқлари даркор. Шундагина корхона қолоқликдан батамом қутулиб, республикамизнинг илғор заводлари қаторидан мустаҳкам жой олиши мумкин.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Чирчиқдаги «Узбекхиммаш» заводининг илғор ишчиси, коммунист Рустам Желядов ўн биринчи беш йилликда икки беш йиллик шахсий топшириғини адо этишга сўз берган. Ҳозир у 1982 йил ҳисобига меҳнат қилмоқда. Малакали ишчи Р. Желядов ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда шаҳардаги механика техникумини муваффақиятли тугатиб, техник-механик касбини эгаллаб олди.
В. Сироткин фотоси.

БАХТИМИЗ УЧУН КУРАШГАНЛАР

ПАРТИЯ СОЛДАТИ

САЪДУЛЛА ТУРСУНХЎЖАЕВНИНГ ТУҒИЛГАНИГА 90 ЙИЛ ТЎЛДИ

Халқимиз орасида шундай кишилар бўлганки, улар амалга оширган эзгу ишларнинг қадр-қиммати йиллар ўтган сайин ортиб боради, бу кишиларнинг номлари эса абадий яшайди.

Эл-юртнинг таҳсинига сазовор бўлган ана шундай ажойиб кишилардан бири, Улуғ Октябрь социалистик революцияси ва гражданлар урушининг Туркистондаги фаол қатнашчиларидан, республикамизда социализм ғалабасига муносиб ҳисса қўшганлардан бири Саъдулла Турсунхўжаевдир. Саъдулла 1891 йилда Тошкент шаҳридаги Мерганча маҳалласида деҳқон оиласида дунёга келди. У етти ёшида бошланғич маълумот берадиган рус-тузем мактабига кириб, уч йил ўқиди, кейин турмуш қийинчиликлари уни мактабни ташлаб кетишга мажбур қилади. У Оренбургда меҳнат қилиб юрган кезларида илғор рус ва татар ишчилари билан танишди, ўз устида тинмай ишлади.

Саъдулла иш тақозоси билан Оренбургдан ташқари, Туркистон ўлкасининг Андижон шаҳрида, чет мамлакатларда Финляндияда ҳам бўлиб, меҳнат билан капитал ўртасидаги зиддиятни ўз кўзи билан кўрди.

С. Турсунхўжаев Оренбургдан Тошкентга қайтади, бу ерда янги усулда мактаб очишга тайёргарлик кўради. Бироқ, чор маъмурларининг қаршилик кўрсатиши туфайли у мактаб очишга муваффақ бўла олмади. Шундан кейин Тошкентнинг Абдулла Авлоний, Низомиддин Хўжаев, Мусахон Миразимов каби бир гуруҳ тараққийпарвар ёшлари билан алоқада бўлади. Уларнинг янги усул мактаблари очиш, театр труппалари ташкил этиш, турли жамият ва ширкатлар тузиш, газеталар чиқариш сингари маданий-сиёсий фаолиятида қатнашди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясига қадар чоризм зулмига қарши халқ қўзғолонларида фаол иштирок этган, бунинг учун бир неча бор таъқиб қилинган Саъдулла революцияни зўр хурсандчилик билан қарши олади. Ўз куч-ғайратини янги совет органларида ишлашга бағишлайди. У Октябрь революцияси ғалабасидан кейин орадан кўп ўтмай, Туркистон озиқ-овқат халқ комиссарлигининг вакили қилиб Москвага ишга юборилади. 1918 йилнинг март ойида Тошкентга қайтиб келгач, Эски шаҳар ижрокоми раисининг ўринбосари қилиб сайланади, 1918 йил апрель ойида Туркистон АССР тузилгач, Туркистон республикаси МИК аъзоси қилиб сайланади, республика соғлиқни сақлаш халқ комиссари бўлиб ишлайди, Туркистон республикаси Советларининг VI съездида яна МИК аъзоси, Адлия халқ комиссарлигининг коллегия аъзоси, республика Олий трибуналининг жамоатчи қораловчиси қилиб сайланади, бошқа бир қатор масъул лавозимларни бажаради.

1919 йил январда хоин Осипов амалга оширган контрреволюцион исён вақтида С. Турсунхўжаев Тошкентнинг эски шаҳар қисмидаги ҳарбий-революцион кенгашнинг раиси эди. У Осипов тўдасига қарши олиб борилган курашда фаол иштирок этди.

С. Турсунхўжаев 1919 йил февралда большевиклар партияси сафига аъзо бўлиб кирди. У ўша йили март— сентябрь ойларида Туркистон АССР миллий ишлар халқ комиссари, сентябрдан декабрь ойигача ташқи ишлар халқ комиссари бўлиб ишлади. Туркистон Советларининг VII фавқулодда қурултойида у «Туркистонда Советлар ҳукуматининг сиёсати ҳам вазифалари» тўғрисида доклад қилиб, «Социалистик инқилобда Туркистон Осиё қитъасида намуна бўлажакдир», деди.

Шуни ҳам айтиб ўтиш кераки, ўша даврдаги ғоят мураккаб вазият тақозоси билан С. Турсунхўжаев айрим камчиликларга ҳам йўл қўяди. Турсунхўжаев партиянинг жиддий танқиди билан ўз хатосига тушунди ва уни тузатди.

1920 йилда Бухорода амир тахтдан қулатилиб, революция ғалаба қозонади. Қадимий Бухоро устида совет байроғи ҳилпирайди. Туркистон Комиссиясининг аъзолари бўлган В. В. Куйбишев билан М. В. Фрунзенинг тавсиясига кўра, РСФСР ҳукумати С. Турсунхўжаевни Бухорога юборади. У янги тузилган Бухоро Халқ Совет Республикасини мустаҳкамлашда иштирок этади. Аввалига у Бухоро революцион ҳукуматининг Шарқий Бухородаги фавқулодда вакили, Бухоро Компартияси Марказий Котетининг вакили бўлиб ишлайди. Маҳаллий аҳолига революциянинг аҳамиятини, Совет ҳокимиятининг моҳиятини тушунтиради, халқни феодал ўтмиш таъсиридан халос қилишга интилади. Революцион комитет ва ҳарбий қисмлар билан алоқада бўлиб, уларга маслаҳатлар бериб туради.

1920 йил декабрда С. Турсунхўжаев Бухоро Коммунистик партиясининг масъул секретари лавозимига кўтарилади.

1921 йилнинг бошларида С. Турсунхўжаев истеъдодли ва ташкилотчи раҳбар ходим сифатида Бухоро Халқ Совет Республикаси МИКнинг масъул секретари, кейинроқ савдо ва саноат нозири (министри) лавозимларида ишлади. Ўша йилнинг сентябрида эса Тошкентга чақирилиб, Туркистон АССР халқ хўжалиги марказий кенгаши раисининг ўринбосари қилиб тайинланади, у мазкур лавозимда ишлар экан, ёш республиканинг экономика ва маданиятини ривожлантиришга ўз ҳиссасини қўшиш учун жонбозлик кўрсатди.

1922 йилдан 1923 йил март ойига қадар С. Турсунхўжаев РКП(б) Марказий Комитети Ўрта Осиё бюроси ва Туркистон АССР ҳукумати томонидан Эронга ишга юборилади, у ерда сув ва чегара комиссиясининг мухтор вакили вазифасини бажариб туради. Сўнгра Помир область революцион комитетининг раиси ва область партия учлик комиссиясининг аъзоси бўлиб ишлайди. Ўша даврда Помир территориясига йўл қуриб олиб, халқни талаётган босмачиларга қарши курашда С. Турсунхўжаевнинг хизмати катта бўлди.

Хоразмда Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш, унинг халқ хўжалигини оёққа турғазишда ҳам С. Турсунхўжаевнинг қўшган улуши катта бўлди. У Хоразм Халқ Совет Республикасига 1923 йилнинг охирида юборилган эди. Дастлаб унга янги ёш республиканинг социал таъминот, савдо ва саноат нозири лавозими ишониб топширилди. 1924 йилда эса Хоразм Халқ Республикаси Нозирлар Совети раисининг ўринбосари лавозимига кўтарилди, айни бир вақтда республика Давлат план комиссиясининг раиси бўлиб турди У Хоразм Халқ Совет республикаси Марказий Ижрокоми раислиги вазифасини вақтинча бажарувчи қилиб ҳам тайинланди.

Ўрта Осиёда миллий чегараланиш ўтказилиб, Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ташкил топгандан кейин С. Турсунхўжаев СССР Меҳнат ва Мудофаа Советининг Ўзбекистон ССР бўйича вакили қилиб тайинланди, кейинроқ республика пахтачилик комитети правлениесининг аъзоси, комитет маъмурий-хўжалик бўлимининг бошлиғи бўлиб ишлади. 1927 йилдан бошлаб у «Средазводстрой» бошлиғи, 1928—1934 йилларда СССР Ер ишлари халқ комиссарлиги Ўрта Осиё вакилининг ўринбосари бўлди. 1934 йилда Амударёда сув тошқини оқибатларини тугатиш учун олиб борилган ишларга бошчилик қилди, бунинг учун Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди.

Партиямиз 1935 йилда С. Турсунхўжаевни Қозоғистон ССРга ишга юборди. У республика Ер ишлари халқ комиссарлиги сув хўжалиги бош бошқармасининг бошлиғи бўлиб 1937 йилгача ишлади. Турсунхўжаев 1940 йилда авжи куч-ғайратга тўлган бир вақтда вафот этди.

Коммунистик партия уни қайси ишга юбормасин, у ҳамма соҳада ҳамиша сидқидилдан хизмат қилар, коммунист раҳбарга хос ажойиб фазилатлари билан ажралиб турарди. Шунинг учун ҳам у Ўзбекистон, Тожикистон, Қозоғистон республикалари меҳнаткашларининг чексиз меҳр-муҳаббатини қозонган эди.

Халқимиз ўзининг С. Турсунхўжаев каби ажойиб фарзанди билан фахрланади, унинг республика тараққиёти учун қилган бебаҳо хизматларини унутмайди.

М. АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институтининг катта илмий ходими.

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

ЧЎЛНИ ЗАБТ ЭТАЁТГАНЛАР

Жиззах қўриғини ўзлаштириш ва қадимий заминни эл-юртга хизмат қилдириш борасида «Бустонсовхозстрой» трести коллективи намунали ишлар қилмоқда. Бу ердаги қурилиш ташкилотларининг кўпчилиги машҳур бинокор Николай Злобиннинг, бригада пудрати усули асосида ишлаб, катта бунёдкорлик ишларини амалга оширмоқдалар. Трест коллективи ярим йиллик программани муддатидан илгари адо этди, барча объектлар аъло ва яхши баҳолар билан топширилди, кўплаб материаллар, ёнилғи, энергия тежаб қолинди.

Ҳозир трестда 23 та коллектив хўжалик ҳисоби асосида меҳнат қилмоқда. Улар пландаги ишлар ҳажмининг бажарилишини тўла таъминлаб, графикдан ўзиб ишламоқдалар.

Бўстонликлар меҳнатни ташкил этишнинг янги самарали методи бўлмиш хўжалик ҳисоби участкасини жорий этмоқдалар. Натижада улар ишчи кучларидан, моддий ресурслардан яхшироқ фойдаланиш, қурилишни поток усулда олиб бориш имкониятига эга бўлмоқдалар.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ

Шофиркон район маиший хизмат комбинатида кўпчилик ишчилар графикдан ўзиб ишламоқдалар. Бу эса ишлаб чиқариш программасининг ошириб бажарилишига катта ёрдам бераётир.

Коллективда авж олган мусобақада тикувчи моторист Зоҳида Мусаева пешқадамлик қилмоқда. У 1982 йилнинг сўнгги ойлари ҳисобига маҳсулот тайёрламоқда. Меҳнатнинг жадал усулларини ўзлаштириш, бир операция ўрнига бир нечтасини бажаришга улгуриш унинг мусобақада илдамлаб кетишига сабаб бўлмоқда. Натижада у йиллик планни 6,5 ой ичида бажариб бўлди.

Пешқадам ишчи ҳозир яна юксак меҳнат унумдорлигига эришиш арафасида турибди. У беш йилликда ўн йиллик топшириқни бажаришга қарор қилган. Йилнинг қолган ойларида яна бир йиллик программани бажаришни мўлжалламоқда.

Илғор ишчининг қатор издошлари ҳам бор. Марьям Камолова, Қурбоной Болтаева ва у билан мусобақадош бошқа ишчилар вақтдан анча ўзиб меҳнат қилмоқдалар. Улар ҳозир ўзларининг шахсий йиллик планларини бажариш арафасида турибдилар.

БИОЛОГИК ЛАБОРАТОРИЯЛАР ИШИ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРАЙЛИК

ХОСИЯТЛИ ҲАШАРОТЛАРНИ ИЗЛАБ

... Илмий муассасаларнинг олимлари эртаги ҳосилни олиш агротехникаси ва технологиясини муттасил такомиллаштиришлари, юқори сифатли тола берадиган, ғўзанинг вилтга чидамли, тезпишар, мўл ҳосил берадиган янги навларини яратиш соҳасида актив иш олиб боришлари, зараркунандаларга қарши курашнинг биологик методларини кенг жорий қилишлари лозим.

(Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ҳисоботи юзасидан Ўзбекистон Коммунистик партияси XX съездининг резолюциясидан).

Замонавий қишлоқ хўжалиги фан-техника тараққиётининг энг сўнгги ютуқларига, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг барча бўғинларидаги мутахассисларнинг маҳорати ҳамда улар ишининг юксак сифатига йил сайин тобора кўпроқ асосланмоқда. Шунинг шарофати билан серқуёш республикамиз пахта етиштиришда олти миллионлик маррадан дадил ҳатлаб ўтди. Давлатга дон, сабзавот, узум, мева ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари сотиш планлари ортиғи билан адо этилмоқда.

Пахтачилик ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинларини ривожлантириш вазифаларини ҳал этишга ўсимликларни ҳимоя қилиш соҳасида меҳнат қилаётган олим ва илмий ходимлар ҳам муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Ўнинчи беш йиллик мобайнида республикамизда ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинларини зараркунанда ҳамда касалликлардан муҳофаза қилишнинг биологик методларини ишлаб чиқиш ҳамда амалиётга жорий этишда анчагина катта ютуқларга эришилди. Кейинги беш йил мобайнида ишлаб чиқариш биологик лабораториялари сони 66 тадан 270 тага кўпайди. Шуниси қувончлики, диёримизда трихограмма ва бошқа фойдали ҳашаротлар етиштириш бўйича механизациялашган линиялари ва қурилмалари бўлган йирик биофабрикалар яратиш йўлидан изчил борилмоқда.

Республика партия ва ҳукуматининг доимий ғамхўрликлари туфайли, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг бевосита ташкилотчилиги ва иштирокида, Ўрта Осиё ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-тадқиқот институти, республика Фанлар академиясининг Зоология ва паразитология институти, Тошкент қишлоқ хўжалиги институти, Самарқанд давлат университети, шунингдек, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими институтлари ечимлари асосида кейинги йилларда Ўзбекистонда биометодни қўллаш ҳажми кескин кўпайди. Чунончи, энтомофаглар 1972 йили бор-йўғи 300 гектар, ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида эса 95,1 минг гектар майдонда қўлланилган бўлса, ўтган йили ярим миллион гектар пахтазорда шу хосиятли ҳашаротлар хизматидан фойдаланилди. Микробиологик препаратлар, айниқса, дендробациллинни қўллаш ҳам йил сайин ортиб бормоқда. Бундай препаратлар 1973 йили 25 минг, ўтган йили эса қарийб бир миллион гектар майдонда қўлланилди.

Ўсимликларни ҳимоя қилишда фан билан ишлаб чиқариш ҳамкорлиги ажойиб самаралар бермоқда. Ана шундай ҳамкорлик туфайли қисқа муддат ичида Тошкент шаҳрида бутунлай янги соҳа юзага келди. «Сигнал» ишлаб чиқариш бирлашмасида трихограммаларни самолётда тақсимлаш учун махсус аппарат яратилди. «Миконд» заводида эса шу ҳашарот ғумбакларини оммавий равишда кўпайтириш учун механизациялашган линиялар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Зараркунандаларга қарши курашнинг биологик методини ҳамма ерда жорий этиш учун, табиийки, мустаҳкам илмий база керак. СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг Ўрта Осиё ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-тадқиқот институти ана шундай база бўлиб, кейинги йилларда у мамлакатимизнинг йирик илмий марказларидан бирига айланди. Ўнинчи беш йилликда институтнинг янги биноси комплекси қуриб битказилди, ажойиб асбоб-ускуна ва приборлар билан жиҳозланди. Кейинги йилларда биологик методга катта аҳамият берилмоқда. Бугунги кунда ўн иккита область, 33 та район ва 175 та колхоз-совхоз биолабораториялари ғўза ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик экинларини муҳофаза этишда биометодларни қўллаш билан шуғулланмоқда. Мавжуд биолабораториялар фаолияти таҳлили шуни кўрсатадики, ҳар бир районда трихограммаларни кўпайтириш учун икки ёки тўртта механизациялашган линиялар билан таъминланган 1—2 та биолаборатория очиш мақсадга мувофиқдир.

Ўсимликларни бу йўсинда ҳимоя қилишга эътибор берган кўпгина хўжаликлар, чунончи, Наманган, Андижон, Тошкент, Қашқадарё ва бошқа областларнинг талайгина хўжаликлари далаларга зарарли кимёвий моддалар билан ишлов беришни анчагина қисқартиришга, бинобарин кишилар саломатлигини муҳофаза этишга, атроф муҳитни ифлосланишдан сақлашга муваффақ бўлдилар. 1975—1980 йиллар мобайнида биологик метод қўлланилган хўжаликларда зарарли кимёвий дорилар кам қўлланилди ва уларга кетадиган сарф-харажат ҳам, табиийки, анча камайди.

1976 йили Ўзбекистонда биринчи марта Коммунистик районидаги «Политотдел» колхозида трихограммани кўпайтириш учун битта механизациялашган линия ўрнатилган эди. Кейинчалик бизнинг институтда иккита, Наманганда 9 та шундай линиялар ишга туширилди. Ҳозирги кунда Ўзбекистонда 40 дан ортиқ фойдали ҳашаротларни кўпайтирувчи линия мавжуд. Улардан 20 таси ишлатилмоқда. Қолганларни ҳам тезроқ ишга тушириш шу куннинг муҳим талабидир. Биолабораторияларни ҳам, механизациялашган линияларни ҳам типовой биноларга жойлаштириш ўн биринчи беш йилликнинг долзарб вазифаларидан бири бўлиб қолмоқда. «Узгипросельхоз» институти лойиҳалаш ишлари билан шуғулланмоқда, жумладан, Фарғона областида биофабрикалар қурилиши учун лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлаб берди. Қолган областларда ҳам шундай лаборатория ва фабрикалар қурилиши учун изланиш олиб бормоқда. Ўн биринчи беш йиллик охирига бориб уч миллион 380 минг гектар майдондаги экинзорга биологик йўл билан ишлов бериш имкони туғилади. Тажриба ана шу улуғвор режани тўла амалга ошириш мумкин эканлигини кўрсатмоқда. Киров районидаги Киров номли, Ўзбекистон районидаги «Ғанибод» ва Фрунзе районидаги Охунбобоев номли совхозлар. Тошлоқ районидаги «Фарғона», Ленин номли, Коммунистик районидаги «Политотдел», Свердлов номли колхозларда қишлоқ хўжалик экинлари ҳосили асосан энтомофаглар, микробиологик препаратлар ва баъзи жойлардагина кимёвий дори-дармонлар билан муҳофаза этилди. Натижада ўсимликларни ҳимоя қилиш ишлари таннархи анча пасайди, зарарли кимёвий дори-дармонларга кетадиган харажатлар камайди.

Ўнинчи беш йилликнинг сўнгги икки йили мобайнида трихограмма ва габробракон сабзавоткор хўжаликларда ҳам ишлатиб кўрилди. Калинин районидаги «Назарбек» ва «Москва» совхозларида 1100 гектар майдондаги помидор ҳосили ана шу фойдали ҳашаротлар ёрдамида зараркунандалардан муҳофаза этилди.

Кўпгина хўжаликларда биологик методлардан фойдаланиб зараркунандаларга қарши курашда танлаб, самарали биологик воситалар қўлланилмоқдаки, бу ҳол инсон ва жониворлар учун, атроф муҳит учун безарар, фойдали организмларни кўпайтириш имконини бермоқда. Биргина мисол, Киров номли совхозда кейинги беш йил мобайнида зараркунандаларга қарши курашга кетадиган сарф-харажат фойдали ҳашаротлар қўлланилиши натижасида қарийб икки марта ёки 143,2 минг сўмга камайган. Шу давр мобайнида ҳосилдорлик гектаридан 28,7 центнердан 38,6 центнерга кўтарилган, 1 центнер пахтанинг таннархи эса 46 сўмдан 44,2 сўмга тушган.

Партия ва ҳукуматимиз ўсимликларни ҳимоя қилишнинг бу ажойиб усулини янада кенг жорий этиш тадбирларини кўрмоқда. Партия XXVI съезди материалларида таъкидланганидек, республикамизда йилига ўртача 5 миллион 900 минг тоннадан «оқ олтин» етиштириш вазифаси қўйилди. Айни чоғда тола сифатини яхшилаш, ҳосилнинг зараркунандалар, касалликлар ва бегона ўтлар туфайли нобуд бўлишини камайтириш, ўсимликларни ҳимоя қилишда биологик воситаларни кенг қўллаш проблемаларини ҳал этиш лозим. Буларнинг ҳаммаси биз, олимлар олдига, шунингдек, биолабораториялар мутахассислари олдига янада улкан вазифалар қўяди. Мавжуд резерв ва имкониятлардан тўлароқ фойдаланиш ишимиз мезони бўлиб қолиши билан бирга КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди ўртага қўйган вазифаларни бажаришнинг асосий воситаси ҳам эканини унутмаслик керак.

Фойдали ҳашаротлар ишлаб чиқариш ва уларни тарқатиш билан боғлиқ ҳисоб-китоб ишлари пухта олиб борилиши керак. Ана шунда хўжаликлараро ҳамда колхоз-совхоз биолаборатория ва биофабрикалари фаолиятини тўғри баҳолаш мумкин. Илмий муассасалар биометод бўйича ўз ечимларини такомиллаштириш билан бирга ишлаб чиқариш характеридаги биолабораторияларга кундалик амалий ёрдам кўрсатиш билан шуғулланмоқдалар.

Советлар диёрида ҳамма нарса инсон учун, унинг бахт-саодати йўлида хизмат қилиши қонун бўлиб қолган. Бугунги кунда кишилар саломатлиги учун безарар, ташқи муҳитни ифлослантирмайдиган биологик методларни кенг кўламда қўллашга алоҳида эътибор берилаётган экан, бу ҳам совет кишиси ҳақидаги буюк ғамхўрликнинг яна бир инъикосидир.

С. АЛИМУҲАМЕДОВ.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўрта Осиё ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-тадқиқот институти директори, ВАСХНИЛ мухбир аъзоси.

ЧЎЛҚУВАРЛАР АҲДИ

Муборак чўлининг қоқ ўртасида бунёдга келган Шаҳрисабз массивида икки йилдан буён деҳқончилик қилиб келинмоқда. Бу ерда ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида 10 минг гектар ерда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирилаётир. Шунинг 7,5 минг гектарида ғўза ўстирилмоқда. Қолган майдонларда эса полиз ва сабзавот экинларидан мўл ҳосил олиняпти.

Массивда баракали меҳнат қилаётган шаҳрисабзлик пахтакорлар ғўза парваришини агротехника қоидалари асосида уюштирмоқдалар. Экин шу кунгача олти марта культивациядан чиқарилди. Уч марта қондириб суғорилди. Шу туфайли барқ уриб ўсаётган ҳар туп ғўзада 10—12 тадан бўлиқ кўсак бор. Азамат чўлқуварлар ғўза қатор ораларига ишлов беришни давом эттирмоқдалар.

Райондаги Энгельс номли, «Коммунизм», «Социализм», «Правда» колхозлари заршунослари қўриқ ерининг ҳар гектаридан 35—40 центнердан хирмон кўтариш мажбуриятини олишган. Энгельс номли колхоздан Муҳаммади Холиқулов, Ленин номли колхоздан Шариф Дўстов, «Социализм» колхозидан Нормурод Қобилов, Киров номли совхоздан Фарҳод Рустамов каби ўртоқлар бошлиқ бригадалар пахтакорлари мажбуриятга яраша ҳосил тўплаш учун барча имкониятларни ишга солмоқдалар.

«Совет Ўзбекистони» мухбири.

БЕШ ЙИЛЛИК УЧ ЙИЛДА

Бувайда районидаги «Партия XX съезди» колхозининг Мамадали Усмонов бошлиқ бригадаси заршунослари ҳосилдорликни ошириб бориш борасида йилдан-йилга қувончли натижаларни қўлга киритмоқдалар. Ўтган йили мавжуд 95 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 52,4 центнердан, жами 471,8 тонналик хирмон кўтарилган эди. Чўлқувар пахтакорлар беш йиллик план топшириқларини уч йилда бажариш ташаббуси билан чиқдилар. Съездлар йилида лафзи ҳалол заршунослар ҳосилдорликни 60 центнердан етказиб, 540 тонналик хирмон кўтаришдек ягона мақсадни кўзлаб тер тўкишяпти. Айни пайтда гуркираб ривожланаётган ниҳолларнинг ҳар бирида ўртача 8—10 тадан бўлиқ кўсак санаш мумкин. Ғўзаларни «шарбат»га қондириш, ҳашаротга қарши кураш ишлари яхши йўлга қўйилган. Ғўза парваришида тажрибали механизаторлардан А. Мухторов, А. Каримов, миришкор сувчилардан С. Пўлатов, А. Холиқулов, М. Раҳимов, А. Усвалиевлар жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Бригада азаматлари ҳамиша ўз ваъдаларининг устидан чиқиб, эл-юрт ишончини оқлаб келадилар. Ташаббускор пахта усталари бу йил 60 центнерлик маррани, албатта, эгаллайдилар ва беш йилликни уч йилда бажаришдек олижаноб мақсадларига эришадилар. Чунки, бригада далаларида кўзланган маррага яраша ҳосил яратилмоқда.

Н. МАМАДАЛИЕВ.

Республикамиз пахта заводлари ва тайёрлов пунктлари меҳнат коллективлари 1981 йил пахта ҳосилини қабул қилиб олиш ва тайёрлашга қизғин ҳозирлик кўрмоқдалар. Суратда: Янгийўл пахта заводининг тайёрлов пунктидан бир лавҳа. Пункт бу йил мавсумда 12 минг тонна «оқ олтин» қабул қилиб олади. Мавжуд транспортёрлар, механизмлар, электр жиҳозлари тахт. Моҳир слесарь Абдулла Қурбонов механизмлар ремонти сифатини кўздан кечирмоқда.

В. Сироткин фотоси.

ТЕЖАМКОРЛИК—ДАВР ТАЛАБИ

ДАБДАБАНИ КИМ БОШЛАЯПТИ?

НОН ИСРОФ БЎЛМАСИН

Мен уч йилдан буён «Совет Ўзбекистони» газетасига обуна бўлиб, мунтазам ўқиб бораман. Газетанинг 26 август сонида тўртинчи саҳифасида босилган «Дабдаба кимга керак?» деган мақолани ўқидим. Бу мақола биз яшаётган жойда бўлаётган дабдабали тўйларга қарши ёзилганга ўхшайди.

Мен ҳали ёшман. Энди ўн тўққизга кирдим. Лекин катталар билан кўп суҳбатлашаман. Кўпчилик ота-оналар тўйларнинг ҳаддан ташқари дабдабали бўлиб кетаётганлигидан, исрофгарчилик авж олаётганлигидан ранжиб гапирадилар. Бундай исрофгарчиликлар, бундай дабдаба кимга керак? Ҳамма учун нон азизлигини яхши биламиз. Лекин нега шу азиз нон исроф қилинмоқда?

Бундай ноўрин ишлар, дабдабали тўйлар, исрофгарчилик қачонгача давом этаркин, деб ўйлайман. Афсуски, бизнинг районимизда ҳали комсомол тўйи одат тусига кирганча йўқ. Эски расм-русумларга амал қилиняпти.

Ота-оналарнинг айтишларича, тўйларнинг ҳаддан ташқари дабдабали бўлиб кетиши оқибатида қиз узатиш, келин тушириш қийин бўлиб қолди. Шуниси таассуфки, бундай тўйларни колхоз ва совхозлардаги ҳурматли кишилар, раҳбар ходимлар бошлаб беришмоқда. Бизнингча, исрофгарчиликка барҳам бериш учун тўйларни катта чиқимсиз, лекин мазмунли ва чиройли ўтказиш тўғрисида бош қотириш керак. Совхоз раҳбарлари ана шундай хайрли ишни бошлаб берсалар ва бош-қош бўлсалар, айни муддао бўлур эди.

Ғ. ЭРГАШЕВ.

Жалолқудуқ районидаги Ильич номли совхоз ишчиси.

ҲАРАКАТ ПРОГРАММАСИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев партия XXVI съездида жамоат мулкидан ғоят омилкорлик билан фойдаланиш, мавжуд хом ашёдан моҳирона, мақсадга мувофиқ фойдаланиш ўн биринчи беш йилликнинг энг муҳим вазифаларидан бири, деб таъкидлаб ўтди. Тошкент саноат корхоналари коллективлари Леонид Ильичнинг бу илҳомбахш сўзларини ўз жанговар ҳаракат программаси деб қабул қилдилар.

Меҳнат коллективлари йилнинг дастлабки кунлариданоқ зиммаларига олган юксак мажбуриятларга яраша ишламоқдалар. Хом ашёдан оқилона фойдаланишга жиддий эътибор бермоқдалар. Ўзаро меҳнат беллашувида, айниқса, ёғ-мой комбинати ишчи-хизматчилари байроқдорлик қилишмоқда. Улар энергия ресурсларини тежаб-тергаб ишлатишда катта ютуқларга эришяптилар. Иситиш ва вентиляция катализаторларини қуритишда 25 атмосфера босим остида автоклавлар буғидан фойдаланиш катта самара берди. Бу — корхонага йилига 2.400 гигакалорий иссиқлик тежаш имконини яратди. Шунингдек, корхона қозонхонасида сув чиқариш схемаси такомиллаштирилди ўнлаб чироқлар янгиланди. Бу ҳам комбинатга йилига 41 минг киловатт-соат электр энергиясини тежаш имконини берди.

Корхонада иқтисодий тежамкорлик штаби аъзолари фаолияти тобора активлашиб боряпти.

Д. БЕКЧОНОВА,
ТошДУ студенти.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

46 МАМЛАКАТ — БЎЛАЖАК ЯРМАРКА ҚАТНАШЧИЛАРИ

БЕРЛИН. Шу йил 6 сентябрдан 13 сентябргача давом этадиган халқаро Лейпциг ярмаркасида 46 мамлакатдан келган қарийб 6 минг фирма, саноат корхонаси, савдо бирлашмалари иштирок этади. Ярмарканинг бош директори З. Фишер «Нойес дойчланд» газетаси мухбири билан суҳбатда ана шуларни маълум қилди.

З. Фишер Совет Иттифоқининг ярмаркада иштирок этиши катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. СССР павильонида 10 минг экспонат намойиш этилади.

ЗАРБДОР ВАХТАДА

УЛАН-БАТОР. Пойтахтдаги чармни қайта ишлаш корхоналари ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи МХР билан РСФСР ўртасида дўстона муносабатлар ўрнатиш тўғрисидаги шартнома имзоланганлигининг 60 йиллиги шарафига зарбдор вахтада туриб, беш йилликни муддатидан илгари адо этиб, 20 миллион тугрикдан ортиқ юқори сортли маҳсулотларни қўшимча равишда ишлаб чиқариш мажбуриятини ўз зиммасига олди. Бирлашмада хом ашёдан тежамкорлик билан фойдаланиш учун мусобақа кенг авж олиб кетган.

(ТАСС).

ФОШ ҚИЛИНДИ

«Куан дой нян зан» газетаси социалистик Вьетнамга қарши кенг кўламда психологик урушни қизитиб юборган Хитой реакцион ҳукмрон доираларининг жиноий ҳаракатларини фош қилиб ташлади.

Пекин, деб ёзади газета редакцион мақоласида, 1979 йил февраль—март ойларидаги агрессив ҳарбий азантюра вақтида шармандаларча мағлубиятга учраган бўлса ҳам, ўзининг ўта экспансиячилик режаларидан, Вьетнамни тиз чўктириш ниятларидан воз кечмади. Пекин ҳозирги вақтда ВСРга қарши қўпорувчилик ишларини кучайтириб, Вьетнамни ичидан бузишга уринмоқда.

Пекин жосус-диверсиячи гуруҳларни республика территориясига кўп миқдорда юбормоқда. Хитой агентлари разведка маълумотларини тўплаш билан шуғулланмоқдалар, саботаж ва диверсия хуружларини уюштирмоқдалар ва бу билан иғвогарлик мақсадида тартибсизлик туғдириш, Вьетнамнинг шимолий чегара вилоятларидаги аҳолини чўчитишга интилмоқдалар. Вьетнамнинг шимолидаги чегара вилоятлари Пекин томонидан олиб борилаётган психологик урушнинг асосий объекти бўлиб қолди.

Вьетнам Коммунистик партияси ва ҳукуматининг сиёсатини, жумладан миллий масала борасидаги сиёсатини бузиб тасвирловчи қўпорувчилик пропагандасини олиб бориш — Вьетнам территориясида жойлашиб олишга ҳар қандай йўллар билан уринаётган Хитой резидентларининг фаолиятида муҳим ўрин олади. Пекин халқ ҳокимиятига нисбатан ишончга путур етказишга интилиб, ВСРнинг шимолий чегара районларида яшовчи турли элатлар вакиллари ўртасида миллий адоватни кучайтиришга ҳаракат қилмоқда. Хитой томонида Вьетнам билан чегарадош чизиқ бўйлаб ўрнатилган радио карнайлари кундузи ҳам, кечаси ҳам ёлғон гапларни тарқатмоқдалар. Туҳматдан иборат пропаганда кампаниясини уюштираётган пекинликлар чегаранинг ҳар икки томонида яшовчи кишиларнинг қариндош-уруғчилик туйғуларидан ўзларининг разил мақсадларида фойдаланишдан ҳам қайтмаётирлар.

Бундай шароитда, деб таъкидлайди «Нян зан» газетаси, Вьетнамнинг армияси ва хавфсизлик кучларигина эмас, бутун халқ, аввало чегара районларида яшовчи аҳоли революцион хушёрликни доимо оширишлари, бирлик ва жипсликни мустаҳкамлашлари лозим. Бутун халқнинг ана шу мустаҳкам бирлиги Пекиннинг ҳар қандай қўпорувчилик кирдикорларини барбод этади. (ТАСС).

ЖАҲОН ҲАМЖАМИЯТИГА ДАҒДАҒА

НЬЮ-ЙОРК, 1 сентябрь. (ТАСС). Қўшма Штатлар жаҳон ҳамжамиятининг раъйига зид иш қилиб, Жанубий Африка ирқчиларининг Ангола Халқ Республикасига қарши агрессиясини ҳимоя қилди — БМТ Хавфсизлик Кенгашида шу агрессияни қоралайдиган ва ЖАР қўшинларини дарҳол олиб чиқиб кетишни талаб қиладиган резолюция лойиҳасига вето солди. Хавфсизлик Кенгашининг 13 аъзоси лойиҳани ёқлаб овоз берди.

Шундай қилиб расмий Вашингтон овоз беришда бетараф қолган Англия вакилининг ҳақиқий мадади билан эркин Африка ва жаҳон афкор оммаси овозини менсимай оёқ ости қилди ҳамда шу йўл билан Африкадаги ёш миллатларнинг манфаатларига душман эканини яна бир бор кўрсатди, ўз сиёсати билан Претория режимининг миллий озодлик ҳаракатларини бостириш, Африка қитъасининг жанубидаги мустақил давлатларга путур етказиш йўли айнан бир нарса эканини намойиш қилди.

Хавфсизлик Кенгашига аъзо бўлган ва блокларга қўшилмаган мамлакатлар тақдим этган резолюция лойиҳасида Жанубий Африка Республикасидаги ирқчилар «Ангола халқига ва территориясига қарши ҳеч бир сабабсиз, қасддан ва тўхтовсиз агрессия ҳаракатлари» қилаётганликлари учун ҳамда шу мақсад йўлида қонунга хилоф равишда оккупация қилиб турилган Намибиядан фойдаланганлиги учун улар кескин қораланган эди.

Хавфсизлик Кенгашига «агрессорнинг қўшинларини Ангола Халқ Республикаси территориясидан дарҳол ва ҳеч сўзсиз олиб чиқиб кетишни» талаб қилиш ҳамда БМТга аъзо бўлган барча давлатларни агрессияга учраган мамлакатга моддий ёрдам беришга чақириш тавсия этилган эди.

ЭРОН:

МАМЛАКАТДАГИ ВАЗИЯТ

Президент М. А. Ражаи ва бош министр М. Ж. Баҳонар ҳалок бўлганликлари муносабати билан Эрон Ислом Республикасининг раҳбари оятилло Ҳумайни гапириб, империализмга қарши исён кўтарган халқни тиз чўктириб бўлмайди, деди. Эрон халқи ҳалок бўлганлар ўрнига янги арбобларни сайлайди. Ғарб оммавий информация воситалари олдимизга қўйган мақсадларни қоралашга ҳарчанд уринишларига қарамай, уларнинг ўлими курашимизни тўхтата олмайди, деб таъкидлади у. Эрон ташқи ишлар министрлиги баёнот эълон қилиб, бош министр маҳкамаси биносидаги портлашни амалга оширишда «жиноятчи Америка империализми» билан халқаро сионистик ташкилотларни айблади.

Биз, дейилади ҳужжатда, империалистлар ва сионистлар Эрон халқининг душманларига ҳомийлик қилаётганликларини яхши биламиз, улар инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш баҳонасида Эронга қарши фитналар уюштиришни давом эттирмоқдалар ва шу билан Америка империализми ва гумашталарининг жиноятларини ҳас-пўшламоқдалар.

«Жумҳурия исломий» газетасининг хабарига кўра, ҳалок бўлган М. Ж. Баҳонар ўрнига олий мудофаа кенгаши аъзоси, мажлис депутати ҳожатул ислом Али Хусайни-Хаменеи шу ҳукмрон партиянинг янги раҳбари қилиб сайланган.

Бош министр маҳкамаси биносидаги портлаш чоғида 8 киши ўлганлиги ва 23 киши жароҳатланганлиги Теҳронда расман эълон қилинди. Жароҳатланганлар орасида мудофаа министри ва оятилло Ҳумайнининг Эрон олий мудофаа кенгашидаги вакили полковник С. М. Намжу, полиция бошлиғи — полковник Воҳид Дастгирди бор.

Эрон турли шаҳарларидан расмий муассасаларга «ислом инқилобининг посбонлари» комитетларига қилинган қуролли ҳужумлар тўғрисида, хавфсизлик кучлари билан режим мухолифларининг қуролли жанговар гуруҳлари ўртасида юз берган отишмалар тўғрисида хабарлар ҳамон келиб турибди. (ТАСС).

МАРКАЗИЙ АФРИКА РЕСПУБЛИКАСИДА ТЎНТАРИШ

ЯУНДЕ, 1 сентябрь. (ТАСС). Бангидан олинган хабарларга кўра бугун эрталаб Марказий Африка Республикаси (МАР)да харбийлар ҳокимиятни қўлга олдилар. Президент Д. Дако ва ҳукумат аъзолари ўз ваколатларини соқит қилдилар. Мамлакатда конституциянинг амал қилиши тўхтатилган, сиёсий партиялар тақиқланган. МАР пойтахти—Банги кўчаларида ҳарбийлар соқчилик қилиб юришибди. Ташқи дунё билан телефон ва телекс алоқаси бир неча соат узилиб қолди. Д. Дако француз десантчилари ёрдамида амалга оширилган тўнтариш натижасида 1979 йилнинг сентябрида ҳокимият тепасига келган эди. Француз десантчилари МАРдаги ҳарбий базаларда доимий равишда турибдилар.

ПАРИЖ, 1 сентябрь. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги Франция ташқи муносабатлар министрлигига асосланиб хабар қилишича, президент Дако «соғлиғини ўйлаб» давлат бошлиғи лавозимидан воз кечган ва ҳокимиятни генерал Колинбага топширган.

МАР территориясига жойлаштирилган 1400 нафар француз ҳарбий хизматчиси «казармаларда турибди», деди Франция миллий мудофаа министри Ш. Эрню. «МАРдаги давлат тўнтариши — Марказий Африка Республикасининг ўз ишидир», — деди у.

ИМПЕРИАЛИЗМНИНГ ЖИНОЯТЛАРИ

АМЕРИКА ДАВЛАТЛАРАРО КОМИССИЯСИНИНГ БАЁНОТИ

Америка давлатлараро инсон ҳуқуқлари комиссияси Каракасда баёнот бериб, Гаитидаги террор ва репрессияларни фош қилди.

Қўшма Штатлар қувватлаётган ва қуроллантираётган Дювалье режими ўзининг сиёсий мухолифларидан яна ўч олди. Мамлакатнинг пойтахти Порт-о-Пренсда, дейилади ҳужжатда, Дювальенинг буйруғига биноан оппозициядаги 26 арбоб устидан суд бўлиб ўтди. Булар орасида— Гаити христиан-демократик партиясининг раҳбари Сильвио Клод, бошқа сиёсий партияларнинг, инсон ҳуқуқлари учун ҳаракатнинг активлари, журналистлар бор. Суд маҳбусларни турли муддатлар билан қамоққа ҳукм қилди.

Бу янги судлов — ниҳоятда қашшоқлик ва батамом ҳуқуқсизликдан, аҳоли кенг табақаларининг норозилиги зўрайиб кетганлигидан чўчиган америкапараст тўданинг кўпдан-кўп жазо ҳаракатларидан биридир. БМТнинг маълумотларига кўра, кейинги беш йил ичида гаитиликлардан қарийб 500 минг киши очликдан ўлди. Дювалье хонадонининг 24 йиллик ҳукмронлиги чоғида 40 минг киши қатл этилди, 3 минг киши беному нишон ғойиб бўлди.

АҚШда Рейган маъмурияти ҳокимият тепасига келиши билан Гаитида демократик кучларга қарши террор ва репрессиялар кучайиб кетди. (ТАСС)

«ВОЯЖЕР-2» ПАРВОЗИГА ДОИР

Американинг «Вояжер-2» космик станцияси Сатурннинг суратларини яна ерга юбора бошлади. Телевизион камералар платформасини бурадиган механизмдаги носозликларни бартараф этишга уч кун зўр бериб уриниб кўрилганидан кейин, ниҳоят бунга муваффақ бўлинди. Ўтган вақт ичида станция планетадан бир неча миллион километр олислаб кетди ва ҳозир Сатурннинг ҳалқалари НАСА вакилларидан бирининг сўзларига кўра, айлана ҳалқалардан кўра кўпроқ ҳаракатланувчи спиралларга ўхшаб кетади.

Шундай бўлса-да, платформанинг бурилиш механизми шикастлангунга қадар «Вояжер-2»дан олимлар олган ҳатто ўша маълумотлар ҳам, учиш раҳбарларидан бирининг фикрига кўра уларни кўп йиллар мобайнида ўрганиш учун бемалол етарлидир.

Бу орада Америка астронавтикаси учун Рейган маъмурияти НАСА бюджетини қисқартириши билан боғлиқ оғир пайтлар келмоқда. «Вояжер-2» программасининг бош илмий раҳбари Э. Стоун матбуот конференциясида «космик тадқиқотлар учун маблағлар муттасил камайтирилмоқда, шу боисдан мен белгиланган программалар бажарилишининг ҳеч қандай истиқболларини кўрмаяпман», деди.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● БАЙРУТ. Миср Араб Республикаси қуролли кучлар қўмондонлиги резервдаги солдат ва офицерларни армияга чақириш тўғрисида буйруқ берди. Ливанда чиқадиган «Ал-мавкиф ал-Арабий» ҳафталиги Миср армиясидаги хабардор манбаларга асосланиб ана шу ҳақда хабар берди. Хабарда уқтириб ўтилишича, армияга чақирилган резервистлар хизматни Ливия Жамахирияси билан чегарадош ғарбий саҳрода ўтайдилар.

● НЬЮ-ЙОРК. Конгресс вакиллар палатасининг маориф масалалари билан шуғулланувчи комиссияси аъзоси П. Пейзер маориф системасига сарфланадиган харажатларни янада қисқартиришни мўлжаллаётган Рейган маъмуриятини қоралади, деб хабар беради «Нью-Йорк таймс» газетаси. Пейзер Оқ уй маориф учун ажратилган маблағларни қисқартиришни 35 миллиард доллардан оширмаслик тўғрисида Оқ уйнинг ишонтирганлигини президентга эслатиб, бу ваъдалар Америка жамоатчилигини «ошкора алдаш»ни исбот этади, деди. «Бундай вазиятдан чиқадиган энг муҳим хулоса шуки, — деб таъкидлади Пейзер, — биз энди маъмуриятимизга ишона олмаймиз». (ТАСС).

Москвалик санъаткорларнинг «Революция этюди» спектакли муаллифи, саҳналаштирувчилари ва бош роль ижрочиси О. Янковский бу йилги СССР Давлат мукофотига номзод қилиб кўрсатилган. Суратда: 1. Шу асардан бир кўриниш. В. И. Ленин ролида РСФСРда хизмат кўрсатган артист, Ленин комсомоли мукофоти лауреати Олег Янковский. 2. «Тиль» комедиясидан бир саҳна.

ДЎСТЛИК КЎЗГУСИДА

БУГУН ТОШКЕНТДА ЛЕНИН КОМСОМОЛИ НОМИДАГИ ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ВА МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ МОСКВА ТЕАТРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ БОШЛАНАДИ

Шу воқеа муносабати билан бизнинг мухбиримиз театрнинг бош режиссёри, РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Марк ЗАХАРОВ ҳузурида бўлиб, суҳбатлашди.

— Энг аввало, бир нарсани алоҳида таъкидлашимиз керак, — деди М. Захаров, — бутун коллективимиз Тошкент гастролини зўр қизиқиш билан кутган эди. Ниятимиз амалга ошишидан хабардор бўлган пайтдаги хурсандчилигимизни кўрсангиз эди... Ҳа, Тошкент катта орзу-ҳавас, ҳаяжон, ижодий режаларни бемалол ўртоқлашадиган, уни самимий олқишлайдиган шаҳар. Ўзбекистон эса ажойиб маданияти билан ажралиб турадиган, шу хислати билан бу ерга ташриф буюрадиган санъат аҳилларини ардоқлайдиган дўстсевар республика! Биз шунинг учун ҳам Тошкентга қанот боғлаб учиб келдик.

Гастролимиз Ўзбекистон ўз маданиятида катта ютуқларни қўлга киритаётган бир пайтда бошланмоқда. Яқингинада Москвада ижодий сафарда бўлган А. Навоий номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўзбек давлат академик Катта опера ва балет театри барчамизни хурсанд этди. Шаҳримиз санъатсеварлари, маданият арбоблари Ўзбекистондан борган ҳамкасбларимизнинг ижрочилигини кўриб, қойил қолишди. Репертуарларининг ранг-баранглигини алоҳида таъкидлашди. «Пётр I», «Анна Каренина» каби спектакллар москваликларнинг ёдидан ҳеч қачон чиқмайди. Ёш ўзбек композитори Улуғбек Мусаевнинг Большой театрда саҳналаштирилган «Ҳинд достони» балетини ҳам конкрет мисол қилиб кўрсатиш мумкин.

Энди Тошкент гастролимиз тўғрисида гапирадиган бўлсам, биринчи навбатда бу ерга олиб келган репертуаримизни айтишим керак. Тошкентга кейинги йилларда саҳналаштирилган, программамиздан мустаҳкам ўрин олган, томошабинларга қадрдон бўлиб қолган, қолаверса, ўзимиз севиб ижро этадиган спектаклларимизни олиб келдик. Булар М. Шатровнинг «Революция этюди», А. Вознесенскийнинг «Юнона ва таваккалчилик», П. Грушконинг «Хоакин Мурьетининг юлдузи ва ўлими», А. Арбузовнинг «Шафқатсиз ўйинлар», В. Мисливскийнинг «Ўғри», В. Ливанов, Ю. Энтинларнинг «Трубадур ва унинг дўстлари», А. Чеховнинг «Иванов», Б. Штейн, Ю. Махаевларнинг «Одамлар ва қушлар» асарларидир. Бу спектакллардаги асосий ролларни театримизнинг атоқли актёр ва актрисалари қаторида талантли ёшлар ҳам ижро этади.

Биз шунинг учун чексиз хурсандмизки, гастролимиз Тошкентнинг энг улкан ва чиройли маданият маскани — В. И. Ленин номидаги СССР халқлари дўстлиги саройида очилади. Шунингдек, авиасозлар маданият саройида, Я. Свердлов номидаги концерт залида, А. Навоий номидаги Ўзбек давлат академик Катта опера ва балет театри саҳналарида ҳам спектакллар намойиш этамиз. Коллективимиз А. Навоий номидаги театрнинг саҳнасида спектакль кўрсатишни шараф деб билмоқда. Зотан, бу ерда совет опера ва балет санъатининг энг яхши намуналари яратилган, ижро этилган, энг машҳур санъаткорларнинг овози янграб турибди, ҳавас қилса арзигулик балериналарнинг рақслари нафосат бўлиб кўринмоқда.

Гастролдан умидимиз катта. Тошкентда бўлган кунларимизда ўзбекистонлик ҳамкасбларимиз билан яқиндан учрашиб, суҳбатлашамиз. Ижодий режаларимизни ўртоқлашамиз. Айни вақтда томошабинлар билан юзма-юз бўлиб, ижрочилигимиз ҳақида, репертуаримиз тўғрисида фикр-мулоҳазаларни эшитмоқчимиз.

Спектаклларимизга марҳамат, дўстлар!

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ ВА УРТА МАХСУС ТАЪЛИМ МИНИСТРЛИГИ

Олий ўқув юртлари қошидаги таълимнинг кечки формали тайёрлов бўлимига

1981-82 ўқув йилига

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тошкент давлат университетида,
Самарқанд давлат университетида,
Нукус давлат университетида,
Тошкент политехника институтида,
(Бекобод, Навоий, Жиззах, Чирчиқ, Қарши, Наманган, Самарқанд шаҳарларидаги филиалларида).
Тошкент автомобиль транспорти ва йўллари институтида,
Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтида,
(Марғилон, Андижон, Наманган шаҳарларидаги филиалларида),
Тошкент давлат чет тиллар педагогика институтида,
Самарқанд давлат архитектура-қурилиш институтида,
Фарғона политехника институтида,
Бухоро озиқ-овқат саноати технология институтида,
Андижон давлат тиллар педагогика институтида

ТАЙЁРЛОВ БУЛИМЛАРИГА

Ўрта мактабни тугатган илғор ишчилар, колхозчилар, ва запасга бўшатилган ҳарбий хизматчилар саноат корхоналари, қурилишлар, транспорт ва алоқа ташкилотлари, геологоразведка ва топографик геодезия ташкилотлари, совхозлар, колхозлар, матлубот кооперациялари, қишлоқ хўжалигида хўжаликлараро бирлашмалар, шунингдек ҳарбий қисмларнинг қўмондонлиги йўлланмалари бўйича қабул қилинадилар.

Тайёрлов бўлимига 2—3 фанлар бўйича суҳбат ўтказиш натижаларига кўра қабул қилинади.

Тайёрлов бўлимларини битирганлар ва битириш имтиҳонларини муваффақиятли топширганлар ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда, шунингдек хоҳишига биноан ажралмаган ҳолда ўқиш учун институтларнинг 1 курсларига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

Тайёрлов бўлимларига кирадиганлар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ректор номига ёзилган ариза, иш жойидан (ҳарбий қисмдан) белгиланган намуна бўйича йўлланма; ўрта маълумоти тўғрисида ҳужжат (асли), иш жойидан (ҳарбий қисмдан) характеристика, корхона раҳбари тасдиқлаган меҳнат дафтарчасидан кўчирма, медицина справкаси (286-форма), 8та фотосурат (3х4 см.).

Аризалар 15 сентябргача қабул қилинади.
Суҳбат — 16 сентябрдан 25 сентябргача.
Қабул қилиш — 25 сентябрдан 30 сентябргача.
Машғулотлар 1 октябрда бошланади.
Уқиш муддати — 10 ой.

Узбекистон ССР Савдо министрлиги

ТОШКЕНТ ҲУНАР-САВДО БИЛИМ ЮРТИ

МАХСУС ГРУППАЛАРГА

қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ДЕКОРАТОР-БЕЗАКЧИЛАР — ўз-ўзига хизмат кўрсатувчи озиқ-овқат ва саноат моллари магазинлари учун.
Уқиш муддати — 2 йил.
КИРУВЧИЛАР рус тили (диктант), расм бўйича кириш имтиҳонлари топширадилар.
СЛЕСАРЛАР — савдо автоматларини ремонт қилиш ва уларга хизмат кўрсатиш бўйича.
Уқиш муддати — 1 йил.
БУ ГРУППАГА КИРУВЧИЛАР БИЛАН СУҲБАТ УТКАЗИЛАДИ.

Бу иккала группаларга тўлиқ ўрта маълумотли, 25 ёшгача бўлган ва Ўзбекистон шаҳарларида яшовчилар қабул қилинадилар.

Группалардаги ўқиш даври меҳнат стажига киради.
Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.
Укувчиларга стипендия тўланади.

ЎҚИШ 1 ОКТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат, характеристика, область халқ депутатлари Совети ижроия комитетининг савдо бошқармасидан ёки шаҳар халқ депутатлари Совети ижроия комитетининг савдо бўлимидан йўлланма.

Билим юртининг адреси: 700173, Тошкент шаҳри, Акмал Икромов райони, Бобир кўчаси, 3-уй (4, 9-трамвайларнинг «Чўпон ота», 13, 70-автобусларнинг «Тез медицина ёрдами клиник касалхонаси» бекатлари). Телефон 78-44-30.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ

профессор-ўқитувчилар составидаги вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудири: ҳисоблаш математикаси (фан доктори);
кафедра доцентлари: машинасозлик технологияси, электр энергиясини ишлаб чиқариш ва тақсимлаш;
кафедра катта ўқитувчилари: КПСС тарихи, ичдан ёниш двигателлари;
кафедра ассистентлари: ичдан ёниш двигателлари, қурилиш механикаси, КПСС тарихи, олий математика 3 ўрин), гидромелиоратив ишларини ташкил этиш, физика (2), гидрология ва сув оқимларини бошқариш;
кафедра ўқитувчилари: чет тили, тайёрлов бўлимида чет эллик ўқувчилар билан ишлаш учун математик.

Конкурс муддати — 13 сентябргача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, ГСП, Қориниёзий кўчаси, 39-уй, кадрлар бўлими.

Узбекистон ССР Фанлар академиясининг

ЎСИМЛИКЛАР ЭКСПЕРИМЕНТАЛ БИОЛОГИЯСИ ИНСТИТУТИ (ИНЭБР)

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Лабораториялар бўйича кичик илмий ходимлар: нуклеин кислоталар, ўсимликларнинг радиацион биологияси, ғўза морфофизиологияси, фотосинтез ихтисоси бўйича ўсимликлар генетикаси ва молекуляр биология (фан кандидати).

Конкурс муддати — 20 сентябргача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳри, ГСП, **Ф. Хўжаев** кўчаси, 28-уй.

●

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/IX да **Келинлар қўзғолони,** 4/IX да **Ганг дарёсининг қизи,** 5/IX да **Ун учинчи раис.**

●

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва Давлат циркининг хайрлашув гастроллари.**

СССР Ички ишлар министрлигининг Тошкент олий мактаби коллективи кафедра бошлиғи, юридик фанлар кандидати Ҳ. Р. Алимовга акаси

Аъзам АЛИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ҚЎШ ТАҚДИР

СОВЕТ ТУРМУШ ТАРЗИ

Мария Романовна турмуш ўртоғининг даладан қачон қайтишини яхши билардн. Шунинг учун ҳам кўча бошида директор машинаси кўринганида айвонда дастурхон тузоқли бўларди.

Уларнинг тўнғич фарзандлари аллақачон уйли-жойли, бахт-саодатли бўлиб кетишган. Ҳовлида фақат эр-хотин, ўртанча ўғил, келин, яна кенжа қизлари, оналари Муҳаррам буви қолишганди. Буви икки қўлини юзига суртиб ёшларни дуо қилади: «Ўғлим Қаҳҳоржон, келиним Мария, невара-чевараларим омон-соғ бўлишсин», дейди.

...Қаҳҳор ака эшикдан кираркан, Мария Романовнанинг набираларини эркалаб турганини кўриб, офтобда қорайган, чанг чўккан юзларига майин табассум югурди.

— Бува, буважон...

Болалар чопқиллаб келиб, Қаҳҳор акани ўраб олишди.

— И-е, Динорахон келибдими, ақлли қизим, — деб қизалоқни бағрига олди у. — Эҳа-а, Жасур ҳам шу ерда экан-ку? Қани, паҳлавон йигит, бу ёққа кел-чи!

— Айтганча, буваси, боя ўғлингиз Санжар билан келинингиз Гулнорахонлар ҳам келишганди. Бир ҳафтагина кўришмаганимизга болалари соғиниб қолишибди.

Қаҳҳор ака набиралари қуршовида ичкарига кираркан, тўнғич ўғли Санжар унга пешвоз чиқди.

— Сен ҳам фарзанд бўлиб бундоқ отангга гап уқтирсанг-чи, Санжар, — деди унга онаси жон куйдириб. — Ахир, райкомнинг бюро аъзосисан. Бунақа ишлашда дадангиз уриниб қоладилар-ку. Улар ҳам бошқаларга ўхшаб ҳузур-ҳаловатни билсинлар, дам олиб ишласинлар.

Қаҳҳор ака унинг бунақа гапларига ўрганиб қолган эди. Ҳозир ҳам мийиғида кулиб қўйди-да, Санжарга кўз қисиб «парво қилма, онанг ўзи шунақа куйдипишди», деган бўлди.

— Онажон, дадам чарчайдиган кишилардан эмас. Уларнинг қўллари меҳнатда қотган, — онасига таскин берган бўлди Санжар. — Одамлар шу кишига эргашади. Далада иш кўп. Деҳқоннинг қўли қўлига тегмайдиган пайт ҳозир. Ахир куз яқин, бир ёқдан пахта теримига тайёргарлик, иккинчи ёқдан ғўза парвариши...

Қаҳҳор ака билан Мария опанинг турмуш қуришганига неча-неча йиллар бўлди. Бу йиллар ичида улар хотирасида ўчмас из қолдирадиган қанчадан-қанча воқеалар бўлмади, дейсиз. Гоҳи-гоҳида эр-хотин ёшлик дамларини эслаб қўйишади.

...1943 йилнинг баҳори, фронтда фашист босқинчиларига қарши шиддатли жанглар давом этаётган кезлар. Район ҳарбий комиссариати кўплар қатори Қамаши қишлоғидан Қаҳҳор Турсуновга ҳам чақириқ қоғози юборди. Унинг жангга кирган кунлари совет қўшинларининг бутун фронт бўйлаб қарши ҳужумга ўтган даврига тўғри келди. У ҳам кетма-кет қозонилаётган ғалабаларнинг нашъасини сурди. Жанубий Пруссия ва Чехословакияни озод қилишдаги жангларда қатнашди, Берлинни олишда иштирок этди. Урушни Потсдам остонасида тугатди.

Қаҳҳор Турсунов урушдан кейин юмуш билан Борисов шаҳрига келиб, шу ерда тикувчи қиз Мария билан танишиб қолди. Шундай қилиб, ўзбек йигити Қаҳҳор билан белорус қизи Мариянинг тақдирлари туташди, тўй-томоша бўлиб ўтди. Ўша йили Қаҳҳор Турсунов ҳаётида яна бир қувончли воқеа рўй берди. Уни шонли Коммунистик партия сафига қабул қилишди.

Мана, ўша воқеаларга ҳам ўттиз беш йилча вақт бўлибди. Бу орада Қаҳҳор Турсунов Мария билан ўзи туғилиб ўсган Ульянов районидаги Қамаши қишлоғига кўчиб келди. «III Интернационал» колхозига оддий колхозчи бўлиб ишга кирди. Орадан кўп ўтмай колхоз правлениеси уни бухгалтерлар тайёрлаш курсига юборди. Тошкент қишлоқ хўжалик институтини ҳам сиртдан тугаллади. Шундан кейин у хўжаликда аввал бухгалтер, сўнгра бош бухгалтер вазифаларида ишлади. Кейин Қарши район ишлаб чиқариш бошқармасининг бўлим бошлиғи, район матлубот жамиятининг раиси бўлди.

Камтар ва ташкилотчи коммунист Қаҳҳор Турсуновни 1968 йили «III Интернационал» колхозига раис қилиб сайладилар. Колхоз давлат хўжалигига айланганидан бери эса областдаги йирик совхозга директорлик қилиб келмоқда.

Унинг раҳбарлигида совхоз тараққиётнинг ойдин йўлига кирди. Вақтинча чайлалар ўрнида — замонавий уй-жойлар, кенг ва равон кўчалар, бир вақтлар қамишзор бўлган майдонларда бепоён пахтазорлар, боғроғлар вужудга келди. Қамаши қишлоғи таниб бўлмас даражада ўзгарди, чирой очди. Эндиликда Бахт уйи, ҳаммом, колхоз бозори, кўплаб магазинлар ва бошқа маданий-маиший муассасалар аҳоли хизматида.

Бу хўжалик одамлари тақдирида ҳам, катта ўзгаришлар юз берди. Уларнинг турмушига маданият кириб келди. Хонадонлар замонавий мебеллар билан, радио, телевизорлар билан таъминланди, уй-жой шароитлари яхшиланди.

Совхозда қишлоқ хўжалиги кенг тараққий этди. Илгари пахта ҳосилдорлиги гектарига 16 центнердан тўғри келган бўлса, эндиликда 32,5 центнерга етди. Гўшт, сут, тухум етиштириш ҳам ўтган йилларга нисбатан 20—25 процент ўсди. Директорнинг тадбиркорлиги, ташаббускорлик билан иш юритиши туфайли хўжаликда сут етиштириш фабрикаси яратилди. Йирик чорвачилик комплекси қурилди.

Қаҳҳор ака Турсуновнинг кўп йиллик самарали меҳнати партия ва ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланиб келмоқда. Унинг кўксини Ленин ва Меҳнат Қизил Байроқ орденлари, кўплаб медаллар безаб турибди. Қаҳҳор ака Ўзбекистон Компартиясининг XX съездида делегат бўлиб иштирок этди.

Ўтган йилнинг кузини у сира ҳам унутмайди. Совхоз коллективи она-Ватан хазинасига 7400 тонна «оқ олтин» топшириб, 20 октябрь куни районда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш юзасидан олинган социалистик мажбуриятини ошириб бажарган эди. Қаҳҳор ака катта қувончини биринчи бўлиб турмуш ўртоғи Мария Романовна Гайдаленник билан бирга баҳам кўрганди. Ахир, улар шунча йиллар киши ҳавас қилса арзигулик тотув турмуш қуриб, икки ўғил, уч қизни вояга етказишди. Ўғил-қизлари ҳам, келинлари ҳам ўқимишли, турли касб эгалари бўлиб улғайишган.

Уларнинг бош фарзанди Санжар Турсунов Тошкент автомобиль транспорти ва йўллар институтини тугаллаган. Ҳозир Ульянов район комсомол комитетининг биринчи секретари. Игорь ҳам олий маълумотли, «Каршистрой» бошқармасида инженер. Қизлари Полина билан Клара Қарши давлат педагогика институтини битириб, райондаги ўрта мактабларда ўқитувчи бўлиб ишламоқдалар. Келинлари — Гулнора олий маълумотли ўқитувчи, Ўғилхон медицина ҳамшираси бўлиб ишламоқда.

Қалби эл ташвиши билан ёнган Қаҳҳор ака Турсунов оиласида ҳам, давлат хўжалигида ҳам карвонбоши, оқсоқол, турли маросимга бош-қош бўлади, кишилардан ёрдамини аямайди.

У эрта тонгдан туриб дала кезади. Хўжаликнинг 2300 гектар ердаги ғўзаларида пахта қийғос очилмоқда. Уни ўйлантириб турган, амалга оширмоқчи бўлиб юрган муаммолар эса жуда кўп. Совхозда бадиий ҳаваскорлик ансамбли тузиш керак. Аммо, бунинг учун клуб йўқ. Клуб қурилишини «Каршистрой» бошқармасига қарашли қурилиш ташкилотлари пайсалга солиб келишаётир. Қарияларга махсус чойхона қуриб бериш ҳам режада бор. Директор ана шу объектлар қурилишини тезлатиш мақсадида тез-тез қурилиш ташкилотларига қатнайди. Совхозда баъзан у етишмайди, баъзан бу... Хуллас, бу камтар раҳбар тиним билмай, елиб-югуради.

Совхоз «III Интернационал» деб номланишининг ҳам рамзий маъноси бор. Бу ерда ўндан ортиқ миллат вакиллари яшаб, меҳнат қилишмоқда. Қаҳҳор ака Турсунов оиласида ҳам уч миллат вакили бор. Бу, албатта, одамларнинг ўзаро меҳр-муҳаббати самарасидир. Кишиларга меҳр дўстларга меҳр билан туташган жойда омад бор, бахт бор, дейишади. Бунинг ҳақиқатлигини коммунист Қаҳҳор Турсуновнинг оиласи ва у бошчилик қилаётган хўжалик мисолида ҳам кўриш мумкин.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СПОРТ

Бокс бўйича СССР чемпионати

ЧЕМПИОНГА НИМА БЎЛДИ?!

Тошкент катта рингида чемпионлик учун курашаётганлар орасида мавқеи баланд, халқаро мусобақаларда эътибор қозонган номдор боксчилар бор. Лекин, назарга тушган, таниқли «чарм қўлқоп» усталари мухлислар ишончини оқлаяптилар, деб бўлмайди. Чунончи, чемпионат мусобақаларининг уч куни мобайнида халқаро классдаги спорт мастерларидан 25 нафари рингга кўтарилган бўлса, шулардан олтитаси ўйиндан чиқишга мажбур бўлди.

Бу ҳам майлия, СССРда хизмат кўрсатган спорт мастерлари А. Кошкин билан В. Рачковларнинг кутилмаганда мағлубиятга учраши ишқибозлару мутахассисларни ҳайратга солди. Йирик баҳсларда ўзини кўрсатган москвалик А. Кошкин республикамиз вакили, армиячи С. Василенконинг аниқ ва кучли зарбаларига дош беролмай, ўйиндан чиқиши умидли боксчилар камол топаётганлигидан далолатдир.

Шунга ўхшаш Александр Малюгин (РСФСР) ҳам иқтидорли боксчи эканлигини амалда кўрсатди. Эндигина 24 баҳорни кўрган Александр саккиз йилдан бери бокс билан шуғулланади, бугунгача жами 123 учрашув ўтказиб, шундан 97 тасида муваффақият қозонган. Малюгин олмаоталик моҳир боксчи СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери Валерий Рачков билан куч синашди. Маълумки, Рачков уч йил бурун жаҳон чемпиони номига сазовор бўлган эди. У, 13 йилдан бери маҳоратини ошириб келмоқда, 28 марта халқаро учрашувда зафар қучган.

Кўриниб турибдики, кучлар тенг эмас. Лекин Валерий рингдаги рақибининг «чақилмас ёнғоқ» эканини кутмаган экан шекилли, биринчи раундда ёқ таҳликага тушиб қолди. Александр эса ҳужумкорликка зўр берди, Валерийни таъқибга олиб, эркин ҳаракат қилишга йўл қўймади. Рачковнинг зарблари мўлжалга тушмай, очкосиз қолаверди. Иккинчи раундда ҳам Александрнинг устунлиги сезилиб турди. Учрашувнинг ҳал қилувчи қисмида эса Малюгин шеригига икки марта кетма-кет нокдаунли зарба бериб, муваффақият қозонди.

Республикамиз вакилларидан яна олти нафари рингда куч синашди. Лекин имкониятлар бой берилди. Жумладан, 54 килограмм вазнли динамочи Н. Нурбоев, студент спортчи Р. Сайдаметов, 63,5 килограмм вазнли спортчилар қатори беллашган тошкентлик И. Парпиев, ангренлик динамочи Геннадий Хегай ҳамда Ўзбекистон чемпиони Эдуард Илёсовлар ўйиндан чиқдилар. Фақат пахтакорчи Александр Силаев ўзининг халқаро класс дагн спорт мастери унвонига лойиқ «жанг» қилди.

Кеча саралаш учрашувларини муваффақиятли ўтказган боксчилар нимчорак учрашувлар бошлашди. Олдинда эса чорак, ярим финал ва ҳал қилувчи баҳслар турибди.

Ҳ. НОСИРОВ.

Суратда: 51 килограмм вазнли тошкентлик А. Мельников (ўнгда) москвалик П. Котов билан учрашувда.

Л. Гусаинов фотоси.

ФУТБОЛ:

САФАРДАГИ ҒАЛАБА

«Пахтакор» командаси навбатдаги учрашувни Ленинградда «Зенит» коллективи билан ўтказди. Учрашувда футболчиларимиз 2:1 ҳисобида муваффақият қозониб, жами ғалабаларини олтитага етказишди. Тўпларни пахтакорчилардан А. Якубик, мезбонлардан В. Казаченок дарвозага йўлладилар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА — I. 9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Горнчилар, қаердасиз! 10.50 — Киносаёҳатчилар клуби. 11.50 — Концерт. 12.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — Ёзувчи Д. Фурманов ижодий саҳифалари. 17.05 — Шахмат мактаби. 17.35 — 27-симфония. 18.15 — Ҳужжатли фильм. 18.45 — Концерт. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Жасорат. 20.00 — Халқ оҳанглари. 20.15 — Экономика тежамли бўлиши керак. 20.25 — Лаҳзанинг тузилиши. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Лаҳзанинг тузилиши. Бадиий фильм. 2-серия. 23.10 — Дунё воқеалари. 23.25 — Велоспорт бўйича жаҳон чемпионати.

МОСКВА — III ва IV. 9.00 — Время. 9.45 — Ҳужжатли фильм. 10.05 — Испанча сўзлашинг. 10.35 — Физика ва техника. 11.05 — Қ. Қулиев поэзияси. 11.35 — Физика ва техника. 12.05 — Испанча сўзлашинг. 12.40 — М. Мусоргский ижоди. 13.10 — Оналар мактаби. 13.40 — Музика 14.10 — Сен қонунни биласанми! 14.40 — Илмий-оммабоп фильм. 14.55 — Мактаб ва ижодиёт. 15.25 — Энг чиройли тулпор. Бадиий фильм. 16.40 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Сизни қизиқтирган китоблар. 20.00 — Ҳамдўстлик. 20.30 — Концерт. 21.15 — Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар. 21.30 — Время. 22.05 — Севги оҳанглари. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ — I. 11.30 — Фильм-концерт. 12.00 — Бойчечак. 12.30 — Самарадаги ташвишли тунлар. Бадиий фильм. 3-серия. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Ёшлик. 19.00 — Нонни асранг. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Кинoредакция почтасидан. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳосилнинг ҳаммасини машиналарда териб оламиз. 22.25 — Н. Ҳикмат. Ажал шамшири. Телетеатр. 1-қисм. 23.35 — Бокс. СССР чемпионати.

ТОШКЕНТ — II. 18.05 — Ҳужжатли фильмлар. 18.35 — Телеспектакль. 19.30 — Классик куй саҳифалари. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Учар йигит. Бадиий фильм. 21.30 — Марказий телевидениенинг IV программаси.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Композиторлар С. Ҳайитбоев ва С. Жалил қўшиқлари. 9.35 — Халқ чолғу куйлари. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 14.00 — Пахтакорларга медицина хизмати. 18.15 — Ёшлик. 19.25 — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ғ. Ҳожиқулов ижро этади. 20.50 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.00 — Шоир Шукрулло туғилган кунининг 60 йиллигига. 21.20 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — А. Исроилов. «Интизор дил». Адабий-музикали программа. 23.15 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БУЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22, стенографистка — 33-73-43; 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-38; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 00536. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 203. 2